

8
1
0
2

Kelan kuntoutustilasto

FPA-statistik
Rehabilitering

Kelan kuntoutustilasto 2018

www.kela.fi/tilastot › vuositilastot

FPA-statistik | Rehabilitering 2018

www.fpa.fi/statistik › årsstatistik

Toimitus

Timo Partio

Puh. 020 634 1382

etunimi.sukunimi@kela.fi

Kela

PL 450, 00056 Kela

Redaktion

Timo Partio

Tel. 020 634 1382

fornamn.efternamn@fpa.fi

FPA

PB 450, 00056 FPA

Taitto: Miira Harpf

Kuviot ja taulukot: Anne-Mari Kilpeläinen ja Timo Lehtonen

Ombrytning: Miira Harpf

Figurer och tabeller: Anne-Mari Kilpeläinen och Timo Lehtonen

ISSN 1796-0479= Suomen virallinen tilasto (sähköinen)

ISSN 1796-0894= Kelan kuntoutustilasto (sähköinen)

URN URN:NBN:fi-fe2019042913505

Sisällys

1 Johdanto.....	5
2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen 2018	6
 Taulukot	
1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2018: sukupuoli ja ikäryhmä.....	23
 Kuntoutuspäätökset	
2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2018: sairauspäryhmä, sairausryhmä ja ratkaisulaji.....	25
3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ratkaisulaji	26
 Kuntoutujat	
4. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: sairauspäryhmä, sairausryhmä, ikäryhmä ja sukupuoli.....	28
5. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä	31
6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä.....	32
7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: maakunta ja ikäryhmä.....	33
8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä	33
9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: ammattiasema, ammattipäryhmä, sairauspäryhmä ja sukupuoli	34
10. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepäryhmä ja ikäryhmä	35
11. Kuntoutuksen kehittämistoiminta vuonna 2018: kustannukset, kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä.....	36
12. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2018: kuntoutujat ikäryhmittäin	37
13. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2018: kustannukset ikäryhmittäin	37
 Kustannetut kuntoutustoimenpiteet	
14. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä.....	39
15. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä.....	40
 Kuntoutuskustannukset	
16. Kuntoutuskustannukset vuonna 2018: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste	42
17. Kuntoutuskustannukset vuonna 2018: maakunta, erityisvastuualue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste	43
18. Kelan järjestämän kuntoutuksen kustannukset vuonna 2018: sairauspäryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste.....	44
19. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä	45

Kuntoutusraha

20. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu	47
21. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, ja ikäryhmä.....	48
22. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä	48
23. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: maakunta, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty.....	49
24. Nuoren kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli.....	50
25. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, ja ikäryhmä	51
26. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2018: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä	51

Innehåll

1 Inledning	14
2 En översikt av FPA-rehabiliteringen 2018	15

1 Johdanto

Kelan kuntoutusta ja kuntoutusrahaa koskeva lainsäädäntö uudistettiin vuonna 2005. Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista tuli voimaan 1.10.2005.

Kela järjestää *ammattillista kuntoutusta, vaativaa lääkinällistä kuntoutusta ja kuntoutuspsykoterapiaa* sekä *harkinnanvaraisena kuntoutuksena* muuta ammatillista tai lääkinällistä kuntoutusta.

Kelan maksamaa kuntoutusrahaa voi saada 16–67-vuotias, joka kuntoutuksen vuoksi ei pysty tekemään työtä. Kuntoutusrahaetuksia ovat *kuntoutusraha* sekä *harkinnanvaraiset ylläpitokorvaus ja kuntoutusavustus*.

Kelan kuntoutustilasto 2018 -julkaisu sisältää keskeiset tiedot Kelan kuntoutuspalveluista ja niiden ajalta toimeentuloturvana maksettavasta kuntoutusrahasta. Julkaisussa on tietoja kuntoutujista, kuntoutustoimenpiteistä, toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista ja kuntoutusrahasta. Kelan kuntoutustilasto ilmestyy vuosittain. Sitä on julkaistu tilastovuodesta 1978 lähtien.

Julkaisu kuuluu Suomen virallisen tilaston (SVT) sarjaan ja täyttää viralliselle tilastolle asetetut laatukriteerit.

Tarkempi kuvaus Kelan kuntoutustilastoon liittyvistä etuuksista, tilastossa käytettyjen käsitteiden kuvaus ja laatuselosteet löytyvät tilaston kotisivulta www.kela.fi/tilastot-aiheittain_tilasto-kelan-kuntoutuksesta.

Vuositulastoon sisältyvistä kuvioista on saatavilla pitkät aikasarjat, ks. www.kela.fi/kelan_tilastot_kuvina.

Kuntoutustilastoja julkaistaan myös Kelan tilastollisessa vuosikirjassa ja Kelan tilastotietokannassa Kelastossa (www.kela.fi/kelasto).

2 Katsaus Kelan järjestämään kuntoutukseen 2018

2.1 Kuntoutuksen laajuus

Kuntoutuksen tavoitteena on edistää sairaan, vammaisen tai vajaakuntoisen ihmisen toimintakykyä, itsenäistä selviytymistä, hyvinvointia, osallistumismahdollisuuksia ja työllistymistä.

Kela on keskeinen kuntouttaja Suomessa, jossa kuntoutuksesta vastaa usea eri taho. Kuntoutusta järjestävät Kelan lisäksi esimerkiksi julkinen terveydenhuolto (terveyskeskukset ja sairaalat), työterveyshuolto, kunnan sosiaalipalvelut ja vammaisjärjestöt. Terveydenhuollon ja Kelan kuntoutuksen vertaamista keskenään vaikeuttaa se, että terveydenhuollon kuntoutuksesta ei ole olemassa yksityiskohtaisia tilastoja. Yhtenä syynä tähän on se, että terveydenhuollossa on usein vaikea määritellä sitä, milloin sairaanhoido loppuu ja kuntoutus alkaa.

Useimmat kuntouttajat järjestävät vain joko ammatillista, lääkinnällistä tai sosiaalista kuntoutusta. Kelan kuntoutukseen sisältyy ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen lisäksi kuntoutuspsykoterapiaa. Lisäksi Kela maksaa kuntoutusajan toimeentuloturvana kuntoutusrahaa.

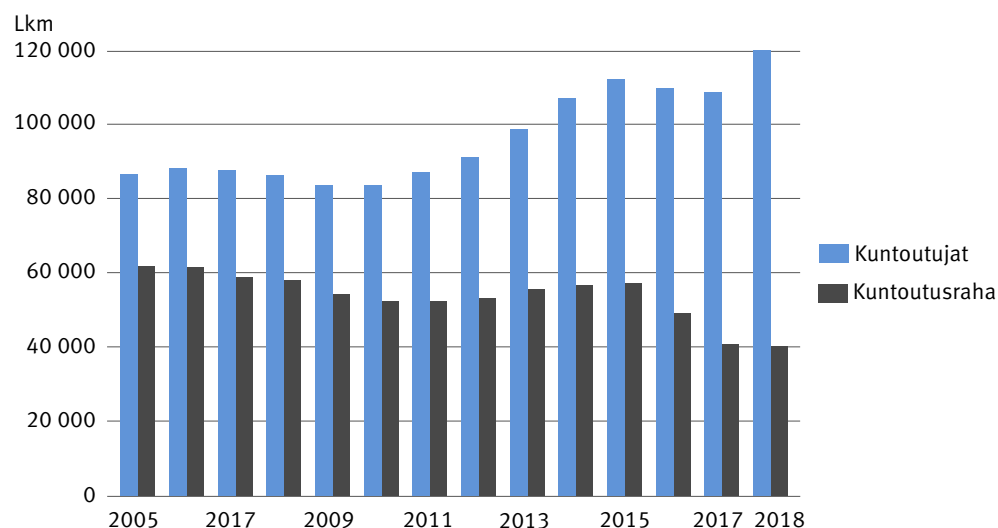
Kelan järjestämää ja korvaamaa kuntoutusta voivat käytännössä saada kaikki Suomessa asuvat henkilöt. Tilastossa ovat mukana kaikki kuntoutajat, joiden kuntoutuksesta Kelalle on vuoden aikana aiheutunut kustannuksia tai joille on vuoden aikana maksettu kuntoutusrahaa.

2.2 Kuntoutujien lukumäärä

Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olevien henkilöiden määrä ylitti 100 000 henkilön rajan vuonna 2014. Vuonna 2018 kuntoutujia oli 120 080, mikä oli 10,5 % enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuntoutujien määrä kasvoi erityisesti kuntoutuspsykoterapiassa, jossa terapiaa saaneita oli viidennes enemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuvio 1 Kuntoutusetuuksia saaneet 2005–2018

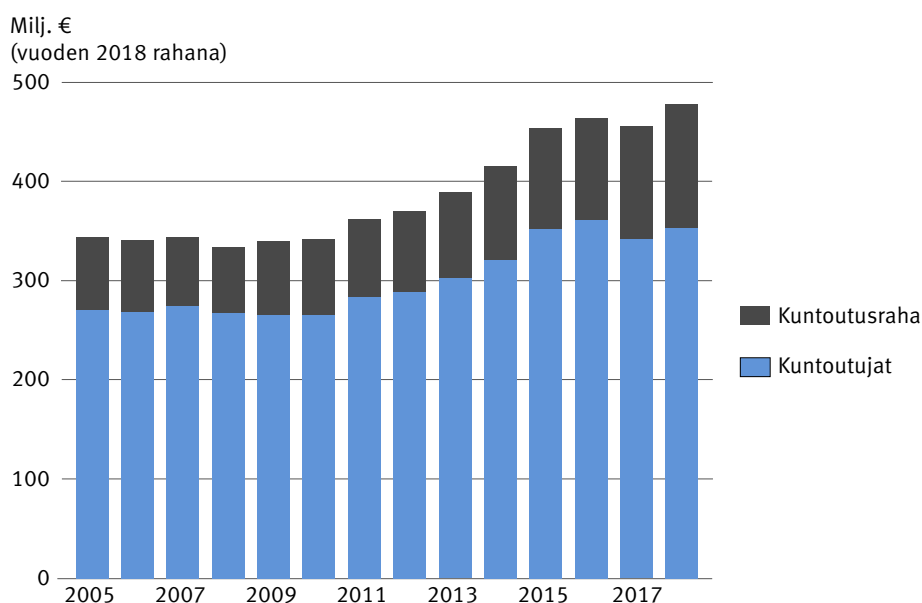

2.3 Kuntoutuskustannukset

Kelan yksilökohtaisen kuntoutuksen menot vuonna 2018 olivat 351 miljoonaa euroa, mikä oli 4,2 % enemmän kuin edellisvuonna. Kuntoutusrahaa maksettiin 124 miljoonaa euroa, mikä oli 10,7 % enemmän kuin vuotta aiemmin. (Kuvio 2.)

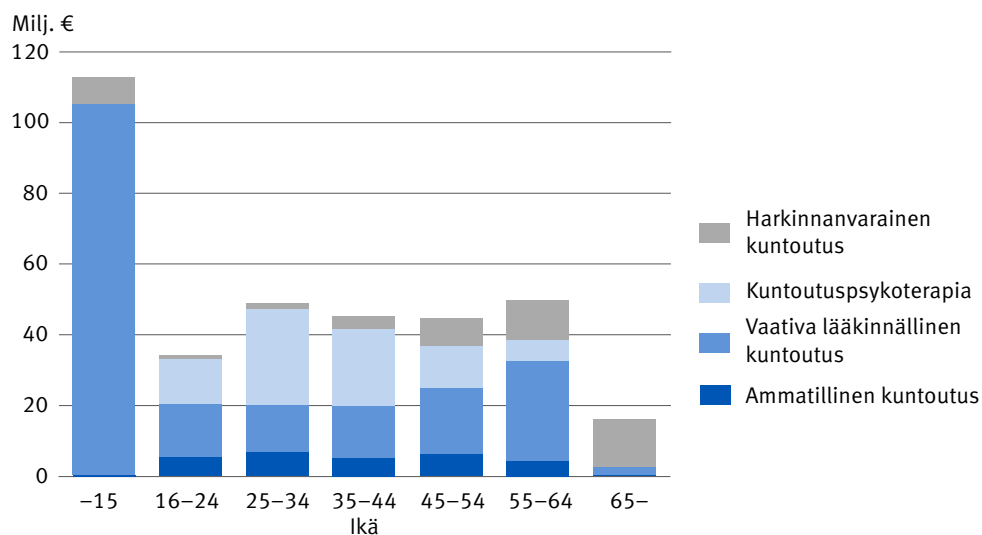
Ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 28 miljoonaa (vähennystä 12,8 %), vaativaan lääkinälliseen kuntoutukseen 197 miljoonaa (lisäystä 2,7 %), kuntoutuspsykoterapiaan 79 miljoonaa (kasvua 16,6 %) ja harkinnanvaraiseen kuntoutukseen 47 miljoonaa euroa (lisäystä 4,3 %) (kuvio 3).

Kuvio 2 Yksilökohtaisen kuntoutuksen kustannukset 2005–2018

Huom. Kuntoutuksen matkakustannukset on korvattu sairausvakuutuslain perusteella vuoden 2005 alusta lähtien.

Kuvio 3 Kuntoutuskustannukset iän ja lakiperusteen mukaan 2018

Keskimääräiset kuntoutuskustannukset olivat 2 922 euroa kuntoutujaa kohti vuodessa. Keskimääräiset reaalikustannukset ovat pysyneet noin 3 000 eurossa 2000-luvun puolivälistä lähtien. Kuntoutusrahaa maksettiin kuntoutusajalta keskimäärin 3 065 euroa. (Kuvio 4.)

Yksittäisistä kuntoutustoimenpiteistä selvästi muita kalliimpaa oli moniammatillinen yksilökuntoutus (mm. lasten ja nuorten tuki- ja liikuntaelin ja reumakuntoutus), jonka keskimääräiset kustannukset olivat 7 500 euroa.

2.4 Kuntoutuspalvelujen sisältö

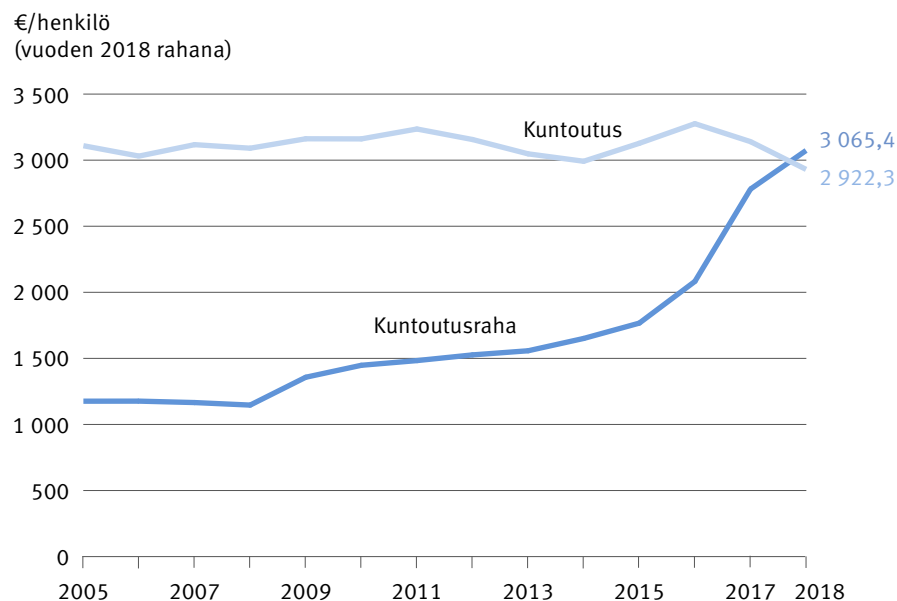
Kuntoutujien lukumäärä on kasvanut viime vuosina erityisesti ammatillisessa kuntoutuksessa ja kuntoutuspsykoterapiassa, jossa terapiassa olevien määrä on kaksinkertaistunut 2010-luvulla. Kuntoutuspsykoterapia eriytyi la-
kisääteiseksi toiminnaksi vuoden 2011 alussa. Sen sijaan harkinnanvaraista kuntoutusta saaneiden määrä on pienentynyt tuntuvasti viime vuosina.

Ammatillista kuntoutusta sai 21 600 henkeä. Ammatillisen kuntoutuksen yleisin kuntoutusmuoto oli ammattikoulutus, johon osallistui 8 300 henkeä.

Vaativaa lääkinällistä kuntoutusta sai 33 400 henkeä. Moniammatilliseen yksilökuntoutukseen osallistui 2 100 ja sairausryhmäkohtaisille kursseille 1 100 kuntoutujaa. Fysioterapiaa sai 16 200, toimintaterapiaa sai 10 800 ja puheterapiaa 11 800 henkeä.

Harkinnanvaraiseen kuntoutukseen, joka on pääosin lääkinällistä kuntoutusta, sai 25 600 henkeä. Kuntoutuskursseille osallistui 15 400 ja sopeutumisvalmennuskursseille 3 900 henkeä. Moniammatillista yksilökuntoutusta sai 4 500 henkeä.

Kuvio 4 Keskimääräiset kuntoutuskustannukset kuntoutujaa kohti vuodessa 2005–2018

Kuntoutuspsykoterapiaa sai kaikkiaan 44 000 henkeä (taulukko 1).
Henkilö voi saada useampaa eri kuntoutuspalvelua vuoden aikana. Taulukkojen yhteissummiin hänet lasketaan vain kerran.

Taulukko 1. Kelan kuntoutuspsykoterapian saajat ja kustannukset vuosina 2003–2018

	Psykoterapiaa saaneet		Kustannukset Milj. euroa
	Yhteensä	Nuoret	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1
2009	14 703	4 476	21,5
2010	15 757	4 812	22,9
2011	18 245	5 496	27,6
2012 ²	20 374	6 328	31,9
2013 ²	22 576	7 182	35,1
2014 ²	25 050	7 970	37,7
2015 ²	27 300	8 738	39,8
2016	31 410	6 470	58,0
2017	36 654	10 203	67,5
2018	43 978	11 494	78,7

¹ Selvitetiin Kelan ja kuntien välistä psykiatrisen kuntoutuksen järjestämistä ja samalla tarkennettiin Kelan harkinnanvaraisen psykoterapian myöntöperusteita. Vuodesta 2004 alkaen lasten psykoterapian järjestämisvastuu on ollut kokonaan julkisella terveydenhuollolla.

² Henkilö laskettu vain kertaalleen joko harkinnanvaraisena myönnettyä psykoterapiaa (vuonna 2015 enää joitakin kuntoutujia) tai kuntoutuspsykoterapiaa saaneeksi.

2.5 Kuntoutujien ikärakenne

Uusien kuntoutujien mediaani-ikä oli 39 vuotta. Kuntoutujat ovat nykyisin selvästi nuorempia kuin vielä kymmenen vuotta sitten.

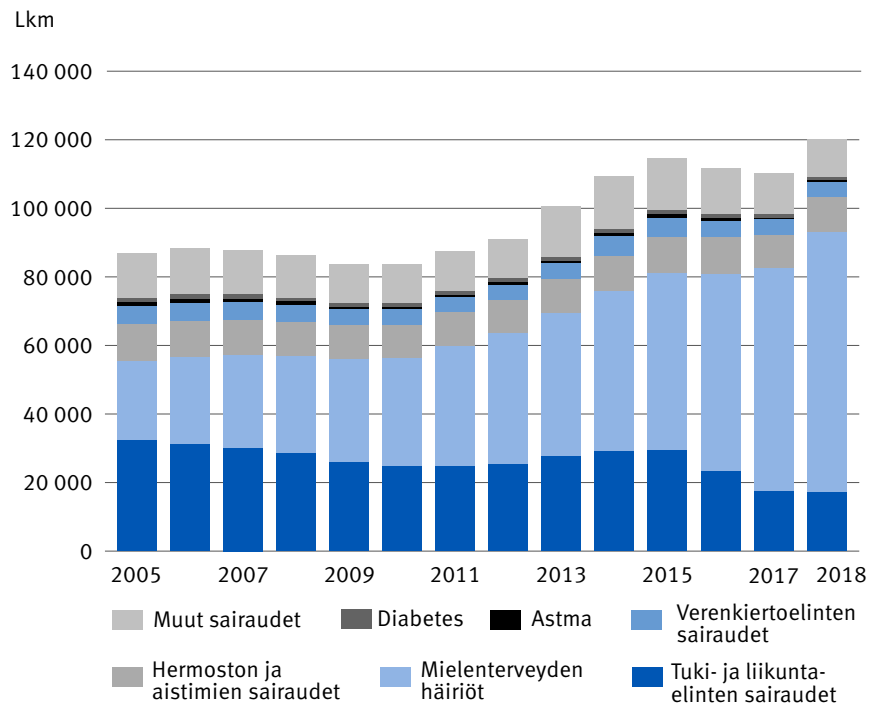
2.6 Kuntoutuksen perusteena oleva sairaus

Kelan kuntoutukseen hakeutumisen yleisin syy ovat ongelmat mielenterveydessä. Ne syrjäyttivät tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuntoutuksen yleisimpänä sairauspäryhmänä 1990-luvun lopulla. Mielenterveyskuntoutujien määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2010 vuoteen 2018. (Kuvio 5.)

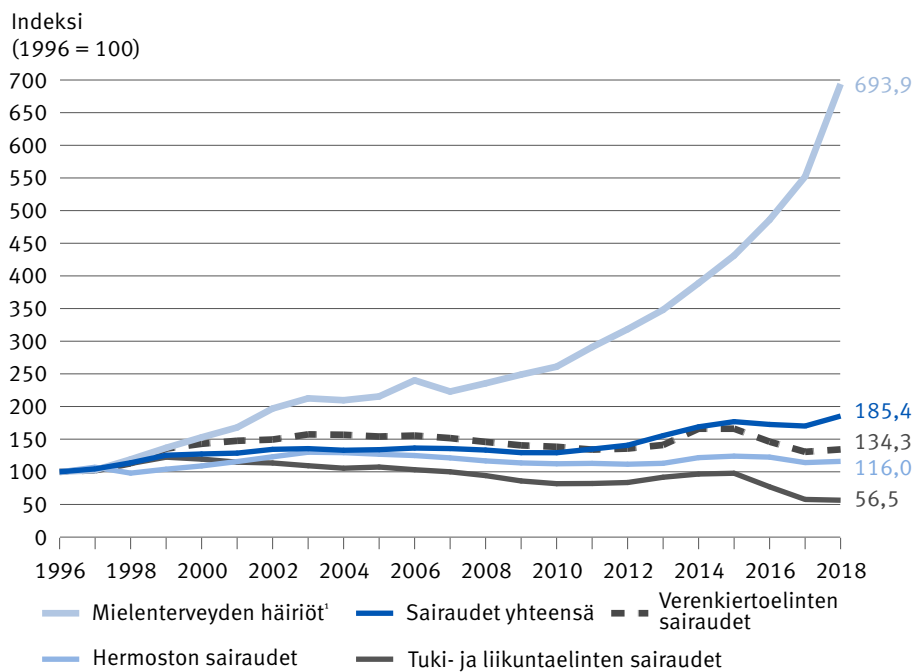
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi kuntoutusta sai 76 500 henkeä. Kun sairausryhmästä poistetaan kehitysvammaiset, oli varsinaisia mielenterveyskuntoutujia 71 700 henkeä. (Kuvio 6.)

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien (tules) vuoksi kuntoutusta sai 17 300 henkeä, mikä oli 30 % vähemmän verrattuna tules-kuntoutujien määrään vuonna 2010. Muita yleisiä sairauspäryhmiä olivat mm. hermoston sairaudet ja verenkiertoelinten sairaudet.

Kuvio 5 Kuntoutujat sairauden mukaan 2005–2018

Kuvio 6 Kuntoutujat eräissä sairausryhmissä 1996–2018

¹Ei sisällä älyllistä kehitysvammaisuutta.

2.7 Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta

Kuntoutujien työtilanne kartoitetaan ennen kuntoutusta. Työelämän piirissä olevista kuntoutujista suurin ryhmä on työssä käyvät, joita vuonna 2018 oli noin kolmannes kaikista kuntoutujista. Kuntoutujista joka kolmas ei osallistunut työelämään, kuten kuviosta 7 ilmenee.

2.8 Kuntoutujien ammattiasema ja ammatti

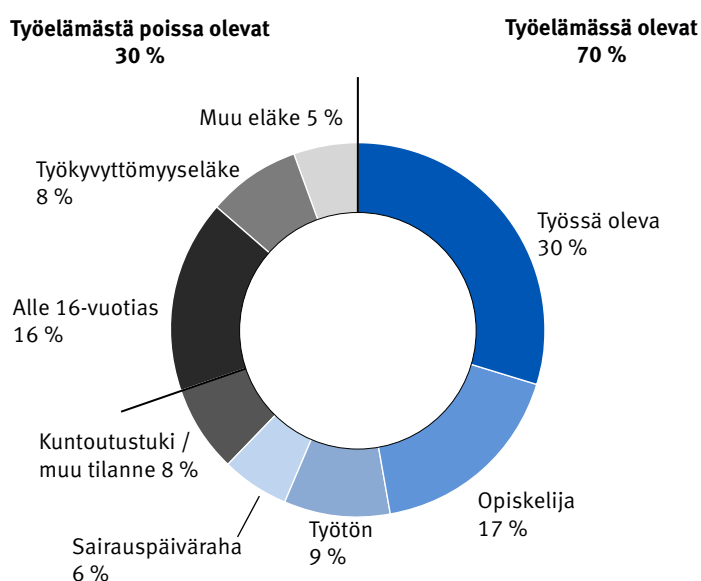
Ammattiasemasta ja ammatista tallennetaan tieto 16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta kuntoutujilta. Ammatissa toimineista kuntoutujista oli palkansaaajia 92 % ja yrittäjiä 8 %.

2.9 Kuntoutujien alueellinen jakautuminen

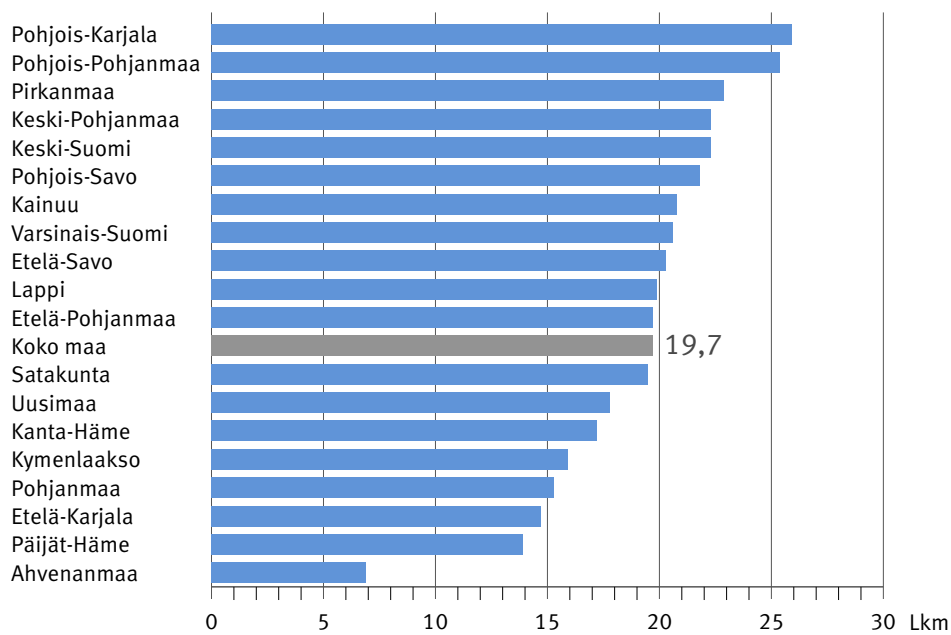
Kuntoutujien alueellinen jakautuminen ei ole juurikaan muuttunut vuosien varrella. Kuntoutujia on ollut jo 1970-luvulta lähtien suhteellisesti eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa.

Vuonna 2017 kuntoutujia oli eniten Pohjois-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaalla (kuvio 8). Vähiten kuntoutujia oli Ahvenanmaalla ja Päijät-Hämeessä (kuvio 9). Siellä missä kuntoutujia on suhteellisesti muita enemmän, kuntoutujat saavat yleisemmin vaativaa lääkinällistä kuntoutusta. Etelä-Suomessa kuntoutus painottuu muuta Suomea enemmän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

Kuvio 7 Kuntoutujien työtilanne ennen kuntoutusta 2018

Kuvio 8 Kuntoutujien lukumäärä 1 000:ta asukasta kohti maakunnittain 2018

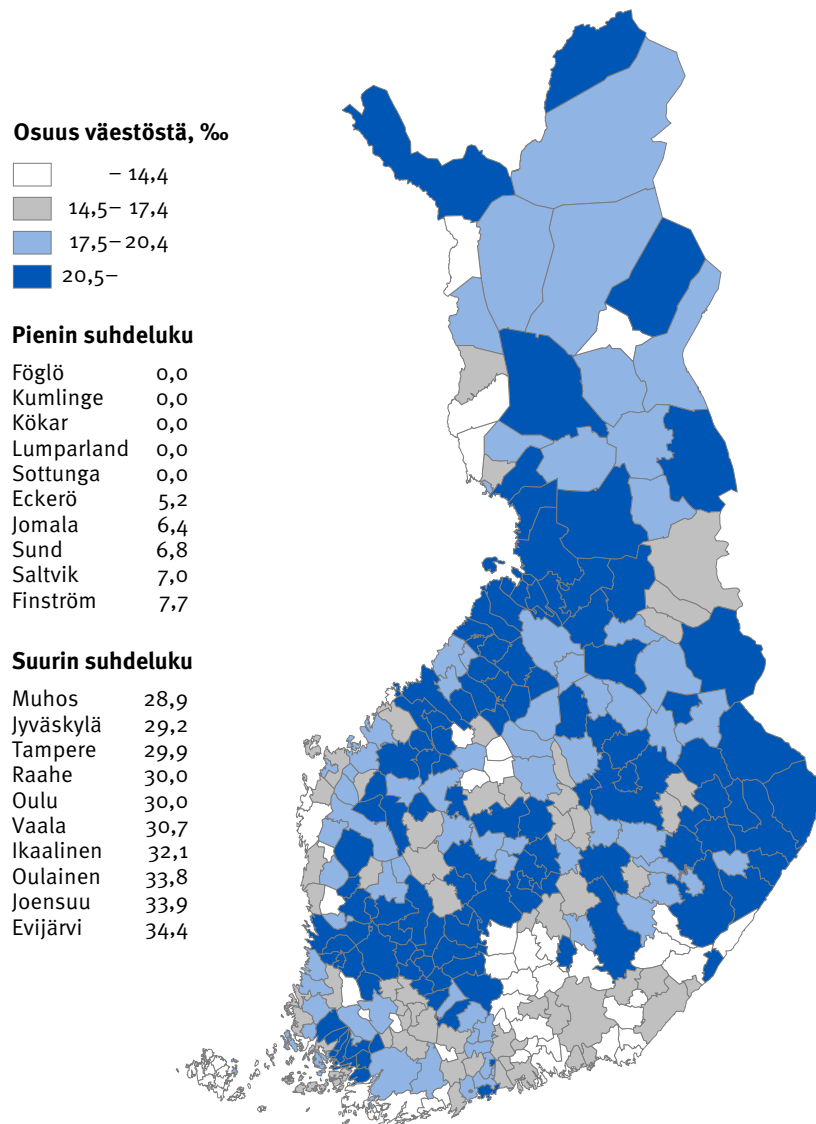
2.10 Kuntoutusraha

Kuntoutusrahaa sai 40 340 kuntoutujaa, mikä oli prosentin vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Kuntoutusrahan saajista 62 % (25 020) oli Kelan järjestämässä kuntoutuksessa. Muiden lakien perusteella kuntoutusrahaa saavista yleisin ryhmä oli nuoren kuntoutusrahan saajat, joita oli 9 990.

Kuntoutusrahaa maksettiin 124 miljoonaa euroa, mikä oli 10,7% enemmän kuin edellisvuonna. Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olleille kuntoutusrahaa maksettiin 48 miljoonaa euroa. Nuoren kuntoutusrahaa maksettiin 72 miljoonaa euroa.

Kuvio 9 Kuntoutujien osuus (promillea) väestöstä kunnittain vuonna 2018

1 Inledning

Lagstiftningen gällande den rehabilitering som FPA ordnar och den rehabiliteringspenning som FPA betalar ut reviderades år 2005. Lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner trädde i kraft 1.10.2005.

FPA ordnar *yrkesinriktad rehabilitering, krävande medicinsk rehabilitering och rehabiliterande psykoterapi* samt annan yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering i form av *rehabilitering enligt prövning*.

Rehabiliteringspenning som betalas ut av FPA kan beviljas personer i åldern 16–67 år som på grund av rehabiliteringen är förhindrade att arbeta. Rehabiliteringspenningförmåner är rehabiliteringspenning samt *ersättning för uppehälle enligt prövning* och *rehabiliteringsunderstöd enligt prövning*.

Publikationen FPA-statistik, Rehabilitering 2018 innehåller centrala uppgifter om de rehabiliteringstjänster som Folkpensionsanstalten, FPA, tillhandahåller och om den rehabiliteringspenning som betalas för att trygga klienternas försörjning under rehabiliteringen. Publikationen ger information om rehabiliteringsklienterna, rehabiliteringsåtgärderna, de kostnader som åtgärderna medför samt om rehabiliteringspenningen. FPA:s rehabiliteringsstatistik utkommer årligen. Den har publicerats allt sedan statistikåret 1978.

Publikationen ingår i serien Finlands officiella statistik (FOS) och uppfyller därmed de kvalitetskriterier som gäller för den officiella statistiken.

Kvalitetsbeskrivningar som gäller statistiken (Statistik över FPA-rehabilitering) och en närmare beskrivning av de förmåner som ingår i FPA:s rehabiliteringsstatistik samt av de begrepp som används i den finns på statistiksida på webbadressen www.kela.fi/web/sv/statistik-efter-amne_statistik-over-fpa-rehabilitering.

Det finns långa tidsserier av de figurer som ingår i årsstatistiken, se www.kela.fi/web/sv/fpa_statistik_i_bilder.

Statistik över FPA-rehabiliteringen publiceras också i FPA:s statistiska årsbok och i FPA:s statistikdatabas Kelasto (www.kela.fi/web/sv/statistik-databasen-kelasto).

2 En översikt av FPA-rehabiliteringen 2018

2.1 Rehabiliteringens omfattning

Syftet med rehabiliteringen är att främja funktionsförmågan, möjligheten att klara sig på egen hand, välbefinnandet, möjligheterna till delaktighet och samsamsättning för personer med olika sjukdomar eller funktionsnedsättningar.

FPA är en central rehabiliteringsanordnare i Finland, där flera olika aktörer ansvarar för rehabiliteringen. Rehabilitering ordnas förutom av FPA också av t.ex. den offentliga hälso- och sjukvården (hälsovårdscentraler och sjukhus), företagshälsovården, kommunernas socialservice och organisationer för personer med funktionsnedsättning. Jämförelser mellan den rehabilitering som ordnas av hälso- och sjukvården respektive FPA är svåra att göra eftersom det inom hälso- och sjukvården inte finns detaljerad statistik över rehabiliteringen. En orsak till detta är att det inom hälso- och sjukvården ofta är svårt att definiera när sjukvården upphör och rehabiliteringen tar vid.

De flesta som ordnar rehabiliteringstjänster tillhandahåller bara antingen yrkesinriktad, medicinsk eller social rehabilitering. I FPA-rehabiliteringen ingår förutom yrkesinriktad och medicinsk rehabilitering också rehabiliterande psykoterapi. Dessutom betalar FPA rehabiliteringspenning för att trygga klienternas försörjning under rehabiliteringen.

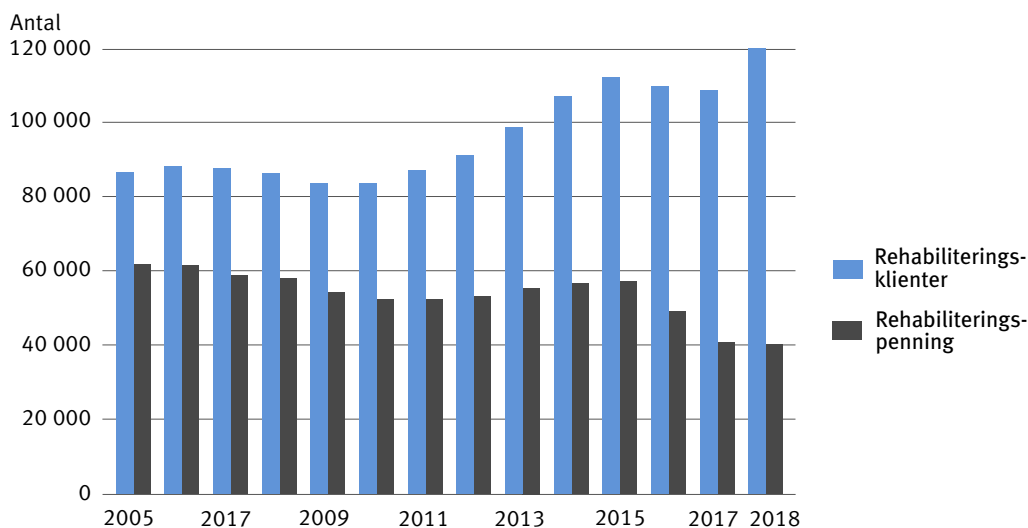
I praktiken kan alla som bor i Finland få rehabilitering som ordnas och ersätts av FPA. I statistiken ingår alla de rehabiliteringsklienter vars rehabilitering har förorsakat kostnader för FPA under året, eller till vilka rehabiliteringspenning har betalats under året.

2.2 Antalet rehabiliteringsklienter

Antalet personer i FPA-rehabilitering översteg 100 000 år 2014. År 2018 var antalet rehabiliteringsklienter 120 080, vilket var 10,5 % mer än året innan.

Antalet rehabiliteringsklienter ökade i synnerhet inom rehabiliterande psykoterapi, där antalet klienter var en femtedel större än året innan.

Figur 1 Mottagare av rehabiliteringsförmåner 2005–2018

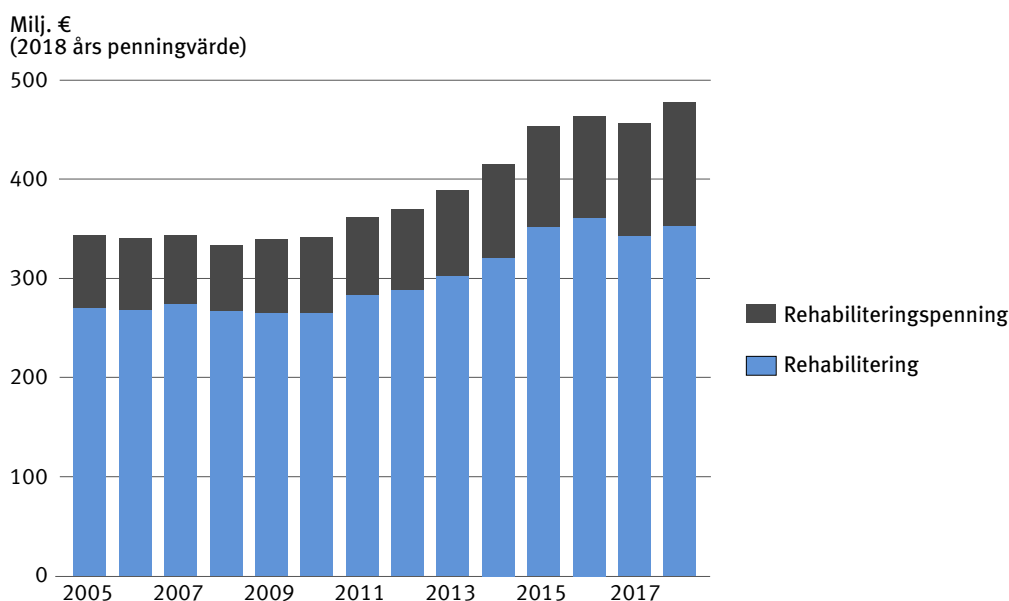

2.3 Rehabiliteringskostnader

Utgifterna för FPA:s individuella rehabilitering var 351 miljoner euro år 2018, vilket var 4,2 % mer än föregående år. I rehabiliteringspenning betalades 124 miljoner euro, vilket var 10,7 % mera än året innan. (Figur 2.)

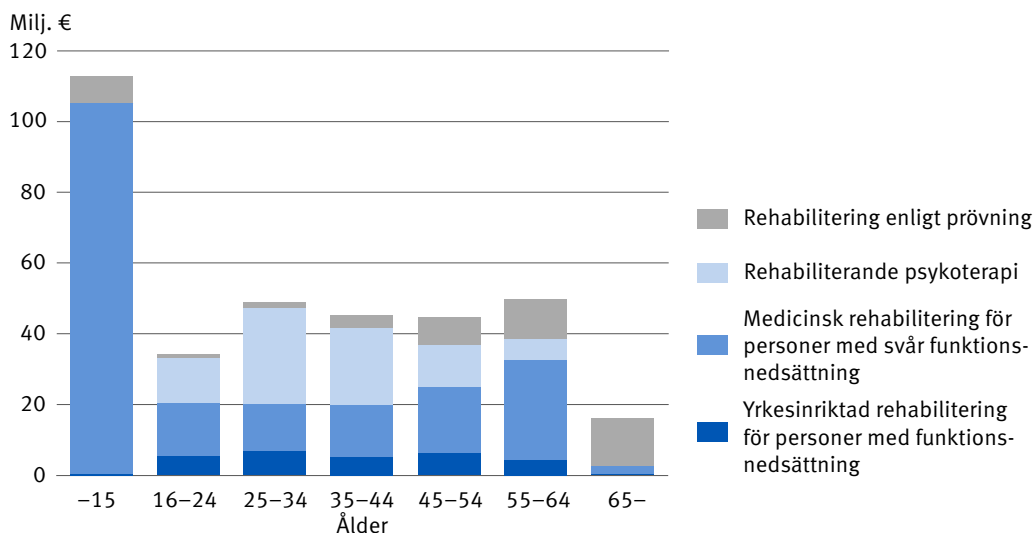
För yrkesinriktad rehabilitering användes 28 miljoner euro (en minskning på 12,8 %), för krävande medicinsk rehabilitering 197 miljoner euro (en ökning på 2,7 %), för rehabiliterande psykoterapi 79 miljoner euro (en ökning på 16,6 %) och för rehabilitering enligt prövning 47 miljoner euro (en ökning på 4,3 %) (figur 3).

Figur 2 Kostnaderna för individuell rehabilitering 2005–2018

Anm. Ersättning för resekostnader i anslutning till rehabilitering har sedan början av 2005 betalats med stöd av sjukförsäkringslagen.

Figur 3 Kostnaderna för rehabilitering efter ålder och laggrund 2018

De genomsnittliga rehabiliteringskostnaderna uppgick till 2 922 euro per rehabiliteringsklient och år. De genomsnittliga realkostnaderna har legat kring 3 000 euro sedan mitten av 2000-talet. För rehabiliteringstid utbetalades i genomsnitt 3 065 euro i rehabiliteringspenning. (Figur 4.)

Av de enskilda rehabiliteringsåtgärderna var multidisciplinär individuell rehabilitering (bl.a. barn och unga med sjukdomar i rörelseorganen eller reumatiska sjukdomar) klart dyrare än andra rehabiliteringsåtgärder; de genomsnittliga kostnaderna uppgick till 7 500 euro.

2.4 Rehabiliteringstjänsternas innehåll

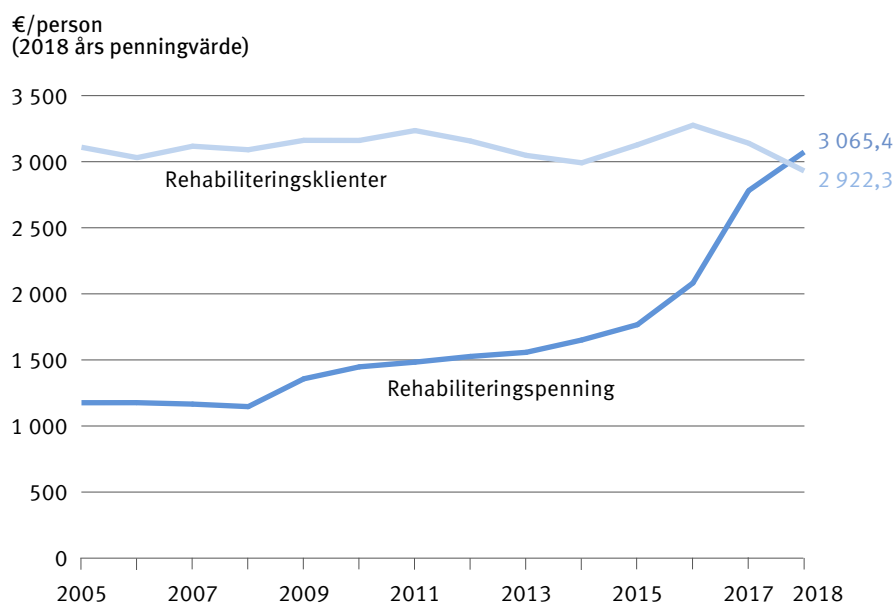
Antalet rehabiliteringsklienter har ökat under de senaste åren i synnerhet när det gäller yrkesinriktad rehabilitering och rehabiliterande psykoterapi, där antalet klienter har fördubblats under 2010-talet. Den rehabiliterande psykoterapin blev lagstadgad verksamhet i början av 2011. Antalet klienter som fått rehabilitering enligt prövning har däremot minskat avsevärt under de senaste åren.

Antalet personer som fick yrkesinriktad rehabilitering uppgick till 21 600. Den vanligaste formen av yrkesinriktad rehabilitering var yrkesutbildning, som 8 300 personer deltog i.

Antalet personer som fick krävande medicinsk rehabilitering uppgick till 33 400. I multidisciplinär individuell rehabilitering deltog 2 100 klienter och i sjukdomsgruppspecifika kurser deltog 1 100 klienter. Antalet personer som fick fysioterapi uppgick till 16 200, ergoterapi till 10 800 och talterapi till 11 800.

Antalet personer som fick rehabilitering enligt prövning, som huvudsakligen är medicinsk rehabilitering, uppgick till 25 600 personer. I rehabiliteringskurser deltog 15 400 personer och i anpassningskurser deltog 3 900 personer. Antalet personer som fick multidisciplinär individuell rehabilitering uppgick till 4 500.

Figur 4 Genomsnittliga rehabiliteringskostnader per år och rehabiliteringsklient 2005–2018

Antalet personer som fick rehabiliterande psykoterapi uppgick till sammanlagt 44 000 (tabell 1).

En person kan få flera rehabiliteringstjänster under året. I det sammanlagda antalet personer i tabellerna förekommer en och samma person dock endast en gång.

Tabell 1. Mottagare av rehabiliterande psykoterapi som ordnas av FPA samt kostnaderna åren 2003–2018

	Mottagare av psykoterapi		Kostnader Milj. euro
	Totalt	Unga	
2003	10 309	4 669	20,5
2004 ¹	9 407	4 076	14,3
2005	9 142	3 343	13,5
2006	11 140	3 625	17,0
2007	12 553	4 008	18,9
2008	13 621	4 215	20,1
2009	14 703	4 476	21,5
2010	15 757	4 812	22,9
2011	18 245	5 496	27,6
2012 ²	20 374	6 328	31,9
2013 ²	22 576	7 182	35,1
2014 ²	25 050	7 970	37,7
2015 ²	27 300	8 738	39,8
2016	31 410	6 470	58,0
2017	36 654	10 203	67,5
2018	43 978	11 494	78,7

¹ Hur den psykiatriska rehabiliteringen ska ordnas mellan FPA och kommunerna utreddes, och samtidigt preciserades grunderna för beviljande av prövningsbaserad psykoterapi från FPA. Från och med år 2004 har ansvaret för att ordna psykoterapi för barn helt vilat på den offentliga hälso- och sjukvården.

² En och samma person har räknats bara en gång som mottagare av antingen psykoterapi enligt prövning (år 2015 bara några klienter) eller rehabiliterande psykoterapi.

2.5 Rehabiliteringsklienternas åldersstruktur

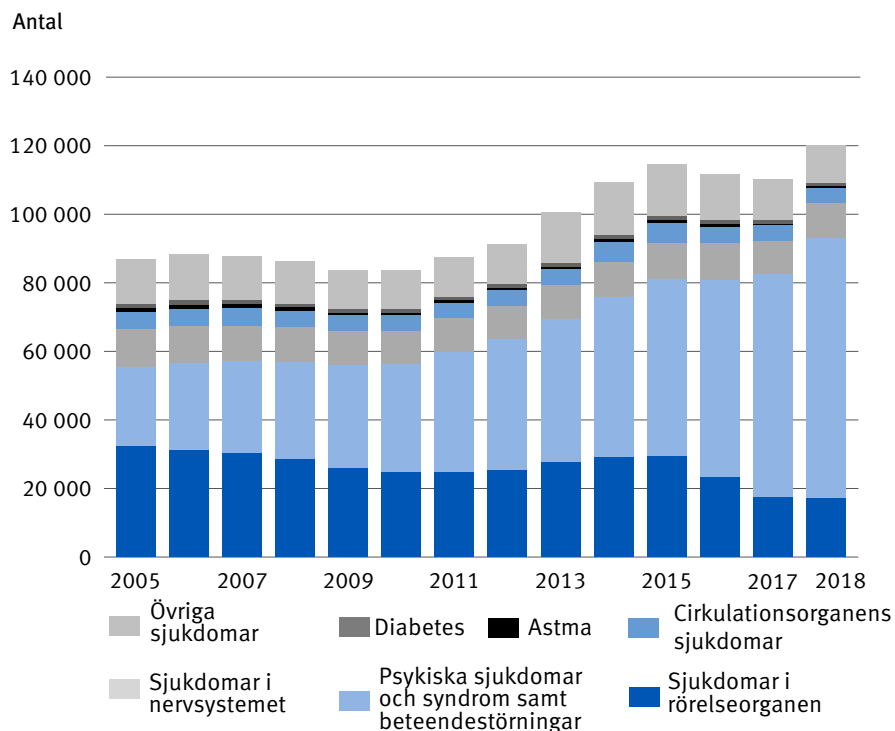
Medianåldern bland nya rehabiliteringsklienter var 39 år. Rehabiliteringsklienterna är numera betydligt yngre än för tio år sedan.

2.6 Sjukdomar som föranleder rehabilitering

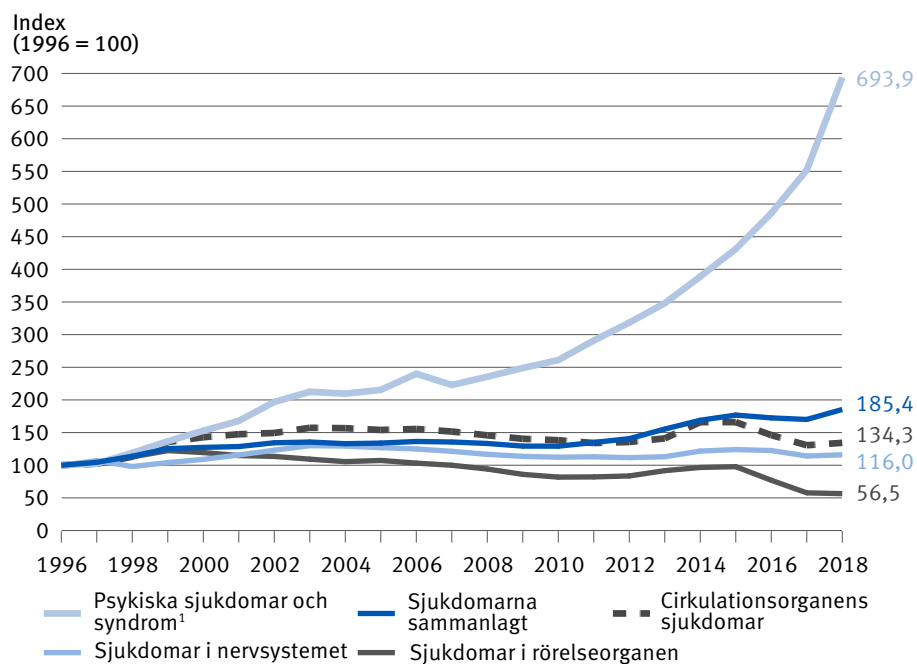
Den vanligaste orsaken till att man söker sig till FPA-rehabilitering är problem med den psykiska hälsan. Dessa passerade i slutet av 1990-talet sjukdomar i rörelseorganen som den vanligaste sjukdomshuvudgruppen inom rehabilitering. Antalet mentalvårdsklienter har fördubblats från år 2010 till år 2018. (Figur 5.)

Psykiska störningar och beteendestörningar gav anledning till rehabilitering för 76 500 personer. När man inte inkluderar utvecklingsstörning var antalet egentliga mentalvårdsklienter 71 700. (Figur 6.)

Figur 5 Rehabiliteringsklienter efter sjukdom 2005–2018

Figur 6 Rehabiliteringsklienter i vissa sjukdomshuvudgrupper 1996–2018

¹Inkluderar inte psykisk utvecklingsstörning.

Antalet personer som fick rehabilitering på grund av sjukdomar i rörelseorganen var 17 300, vilket var 30 % mindre jämfört med år 2010. Andra vanliga sjukdomshuvudgrupper var bl.a. sjukdomar i nervsystemet och cirkulationsorganens sjukdomar.

2.7 Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen

Rehabiliteringsklienternas arbetssituation kartläggs före rehabiliteringen. Av rehabiliteringsklienterna i arbetslivet utgörs den största gruppen av förvärvsarbetande, vars andel år 2018 var ungefär en tredjedel av samtliga rehabiliteringsklienter. En tredjedel av rehabiliteringsklienterna stod utanför arbetslivet, såsom framgår av figur 7.

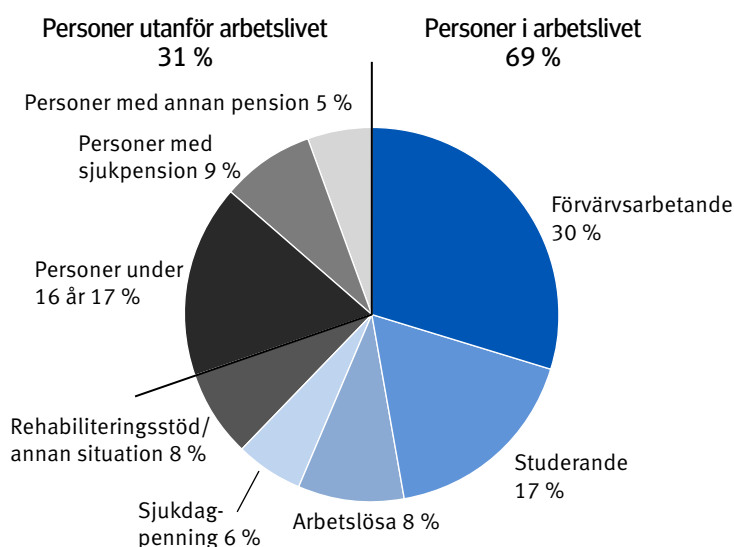
2.8 Rehabiliteringsklienternas yrkesställning och yrke

Uppgift om yrkesställning och yrke lagras då det är fråga om rehabiliteringsklienter som är 16 år eller äldre. Av de yrkesverksamma rehabiliteringsklienterna var 92 % löntagare och 8 % företagare.

2.9 Den regionala fördelningen bland rehabiliteringsklienterna

Den regionala fördelningen av rehabiliteringsklienterna har inte förändrats nämnvärt under årens lopp. Proportionellt sett har antalet rehabiliteringsklienter varit störst i östra och norra Finland ända sedan 1970-talet.

Figur 7 Rehabiliteringsklienternas arbetssituation före rehabiliteringen 2018

År 2017 fanns det största antalet rehabiliteringsklienter i Norra Karelen och i Norra Österbotten (figur 8). Åland och Päijänne-Tavastland hade det minsta antalet rehabiliteringsklienter (figur 9). Där det proportionellt sett finns fler rehabiliteringsklienter än på annat håll får klienterna oftare krävande medicinsk rehabilitering. I Södra Finland ligger tyngdpunkten mera på rehabilitering enligt prövning än i resten av landet.

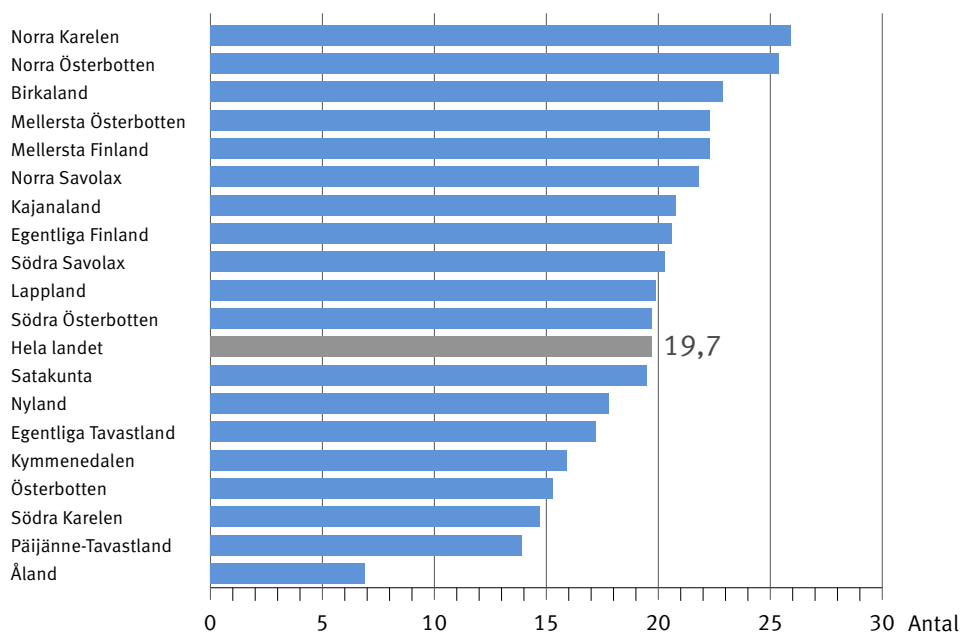
2.10 Rehabiliteringspenning

Antalet rehabiliteringsklienter som fick rehabiliteringspenning uppgick till 40 340, vilket var 1 % mindre än året innan.

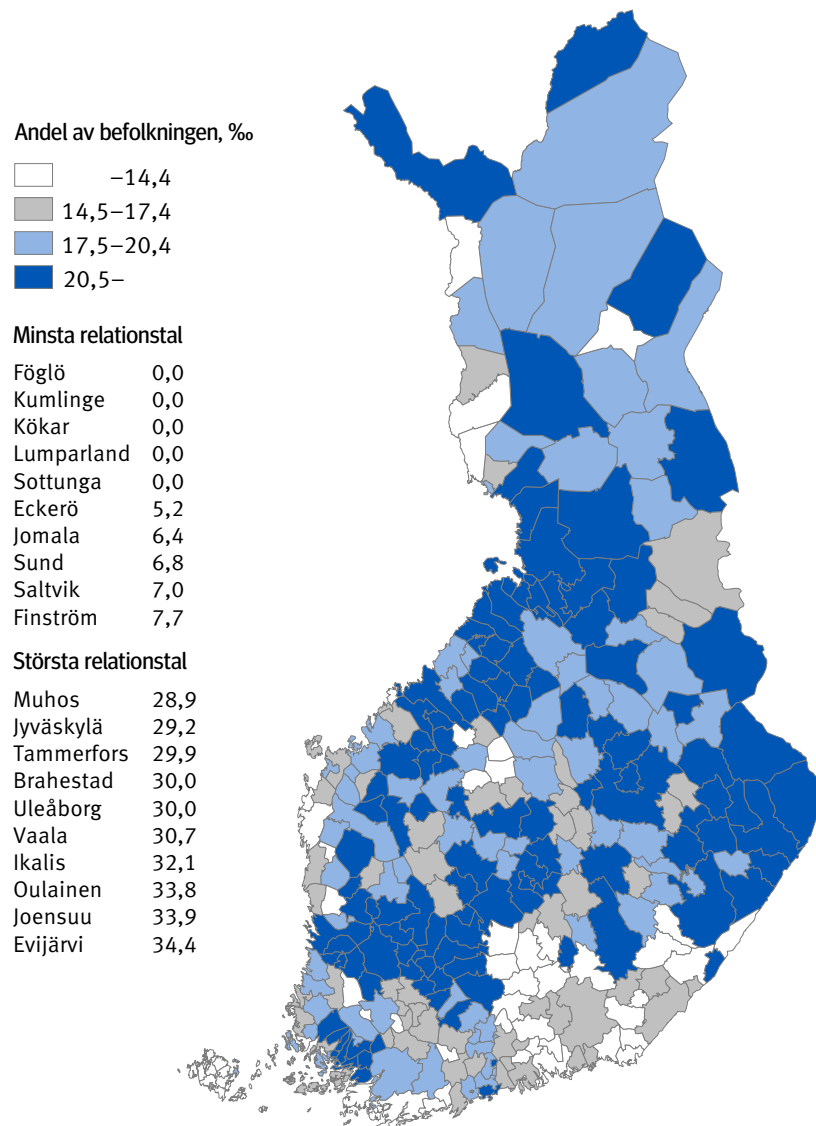
Av dem som fick rehabiliteringspenning deltog 62 % (25 020) i rehabilitering ordnad av FPA. Bland dem som fick rehabiliteringspenning med stöd av någon annan lag utgjordes den vanligaste gruppen av personer som fick rehabiliteringspenning för unga. Deras antal uppgick till 9 990.

I rehabiliteringspenning betalades 114 miljoner euro, vilket var 11,0 % mer än året innan. I rehabiliteringspenning för klienter som deltog i FPA-rehabilitering betalades 48 miljoner euro. I rehabiliteringspenning för unga betalades 72 miljoner euro.

Figur 8 Rehabiliteringsklienter per 1 000 invånare landskapsvis 2018

Figur 9 Rehabiliteringsklienter, andelen (promille) av befolkningen kommunvis år 2018

1. Yksilökohtainen kuntoutus vuonna 2018: sukupuoli ja ikäryhmä

Sukupuoli Ikäryhmä	Kuntoutujat						Kustannukset, 1 000 €				
	Yhteensä	Kuntou- tuspäl- velut	Kuntoutusraha				Yhteensä	Kuntou- tuspäl- velut	Kuntoutusraha		
			Yhteensä	Kuntou- tuspäl- velut Kelalta	Kuntou- tuspäl- velut muualta	Ei ole saanut kuntou- tuspäl- veluja ¹			Yhteensä	Kuntou- tuspäl- velut Kelalta	Omai- sille makse- tut
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	131 174	120 081	40 338	25 017	5 545	11 081	474 569	350 916	123 653	47 791	1 277
0–6	6 088	6 088	-	-	-	-	39 046	39 045	-	-	-
7–15	12 937	12 937	-	-	-	-	73 563	73 563	-	-	-
16–19	10 987	8 662	8 359	532	41	7 898	74 303	13 928	60 375	2 333	4
20–24	10 901	10 049	4 608	2 348	265	2 246	44 190	20 340	23 850	10 347	21
25–29	12 102	11 652	2 676	2 261	389	194	36 605	25 817	10 787	10 114	27
30–34	10 872	10 016	2 388	1 872	517	128	29 752	23 019	6 734	6 089	154
35–39	11 271	9 921	2 894	2 264	628	101	28 447	23 318	5 128	4 428	320
40–44	10 370	8 985	3 211	2 546	671	100	25 852	21 795	4 057	3 487	356
45–49	8 977	7 875	3 455	2 779	675	104	23 803	20 220	3 584	3 122	200
50–54	10 644	9 487	4 646	3 742	919	154	28 280	24 321	3 959	3 383	120
55–59	11 474	10 497	5 346	4 470	884	140	31 337	27 587	3 749	3 285	42
60–64	7 419	6 803	2 696	2 165	535	16	23 369	21 967	1 402	1 183	33
65–69	2 159	2 136	59	38	21	-	5 730	5 702	28	21	1
70–	4 973	4 973	-	-	-	-	10 294	10 294	-	-	-
Miehet											
Kaikki	52 391	47 600	15 963	8 806	2 126	5 612	227 001	168 248	58 753	19 494	589
0–6	4 213	4 213	-	-	-	-	27 265	27 265	-	-	-
7–15	9 158	9 158	-	-	-	-	52 156	52 156	-	-	-
16–19	5 198	4 049	4 252	271	14	4 028	37 544	6 312	31 232	1 242	4
20–24	4 001	3 545	2 275	1 060	154	1 189	19 430	7 602	11 828	4 729	5
25–29	3 796	3 572	1 173	967	192	99	13 483	8 797	4 686	4 328	11
30–34	3 408	3 023	997	747	249	57	10 774	7 801	2 974	2 618	64
35–39	3 660	3 052	1 207	904	306	49	10 169	7 966	2 204	1 817	141
40–44	3 278	2 703	1 152	898	256	44	8 841	7 317	1 524	1 228	158
45–49	2 945	2 485	1 146	906	238	45	8 587	7 243	1 344	1 108	105
50–54	3 455	3 028	1 441	1 151	292	57	10 442	9 067	1 374	1 114	66
55–59	3 775	3 447	1 555	1 277	283	39	11 728	10 569	1 158	972	22
60–64	2 695	2 526	746	615	133	5	9 990	9 570	420	333	13
65–69	974	964	19	10	9	-	2 646	2 636	10	6	-
70–	1 835	1 835	-	-	-	-	3 949	3 949	-	-	-
Naiset											
Kaikki	78 783	72 481	24 375	16 211	3 419	5 469	247 567	182 668	64 900	28 297	688
0–6	1 875	1 875	-	-	-	-	11 781	11 781	-	-	-
7–15	3 779	3 779	-	-	-	-	21 407	21 407	-	-	-
16–19	5 789	4 613	4 107	261	27	3 870	36 759	7 616	29 143	1 091	0
20–24	6 900	6 504	2 333	1 288	111	1 057	24 760	12 738	12 022	5 618	16
25–29	8 306	8 080	1 503	1 294	197	95	23 121	17 020	6 101	5 786	15
30–34	7 464	6 993	1 391	1 125	268	71	18 978	15 218	3 760	3 471	90
35–39	7 611	6 869	1 687	1 360	322	52	18 278	15 353	2 925	2 611	180
40–44	7 092	6 282	2 059	1 648	415	56	17 011	14 478	2 533	2 260	198
45–49	6 032	5 390	2 309	1 873	437	59	15 217	12 977	2 240	2 014	94
50–54	7 189	6 459	3 205	2 591	627	97	17 839	15 254	2 585	2 268	54
55–59	7 699	7 050	3 791	3 193	601	101	19 609	17 018	2 591	2 313	21
60–64	4 724	4 277	1 950	1 550	402	11	13 379	12 397	982	850	19
65–69	1 185	1 172	40	28	12	-	3 085	3 066	18	15	1
70–	3 138	3 138	-	-	-	-	6 345	6 345	-	-	-

¹ Saaun nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

KUNTOUTUSPÄÄTÖKSET

2. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2018: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja ratkaisulaji

Sairauspääryhmä Sairausryhmä		Yhteensä ¹		Myönteiset ²		Hylkäävät ²	
		Lkm		Lkm	%	Lkm	%
Kaikki sairaudet		182 940		142 772	78,0	22 153	13,4
A00-B99	Tartunta- ja loistaudit	198		159	80,3	39	19,7
C00-D49	Kasvaimet	2 026		1 736	85,7	290	14,3
E00-E90	Umpieritys-, ravitsemus- ja aineen- vaihduntasairaudet	2 191		1 787	81,6	404	18,4
E10-E14	Diabetes	1 155		943	81,6	212	18,4
F00-F99	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	97 017		86 834	89,5	10 183	10,5
F20-F29	Psykoosit	1 793		1 415	78,9	378	21,1
F30-F39	Mielialahäiriöt	32 398		29 494	91,0	2 904	9,0
F40-F49	Neuroosit	20 158		18 604	92,3	1 554	7,7
F60-F69, F90-F98	Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	8 728		7 338	84,1	1 390	15,9
F70-F79	Älyllinen kehitysvammaisuus	8 264		7 168	86,7	1 096	13,3
G00-G99	Hermoston sairaudet	19 395		16 300	84,0	3 095	16,0
G35	Pesäkekovettumatauti	3 986		3 198	80,2	788	19,8
G40, G41	Epilepsia	1 515		1 267	83,6	248	16,4
G80	CP-oireyhtymä	4 726		4 210	89,1	516	10,9
H00-H59	Silmän ja sen apuelinten sairaudet	1 053		880	83,6	173	16,4
H60-H99	Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	1 260		1 127	89,4	133	10,6
I00-I99	Verenkiertoelinten sairaudet	8 518		6 788	79,7	1 730	20,3
I20-I25	Iskeemiset sydänsairaudet	885		736	83,2	149	16,8
I60-I69	Aivoverisuonien sairaudet	6 436		5 116	79,5	1 320	20,5
J00-J99	Hengityselinten sairaudet	881		677	76,8	204	23,2
J45, J46	Astma	570		435	76,3	135	23,7
J40-J44, J47	Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	169		137	81,1	32	18,9
L00-L99	Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	368		263	71,5	105	28,5
L20, L22	Atooppinen ihottuma	105		74	70,5	31	29,5
L40, L41	Psoriaasi	111		94	84,7	17	15,3
M00-M99	Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	18 229		15 079	82,7	3 150	17,3
M05, M06, M08	Nivelreuma	1 935		1 623	83,9	312	16,1
M15-M19	Nivelrikko	2 789		2 310	82,8	479	17,2
M45, M46	Selkärankareuma	625		528	84,5	97	15,5
M47	Spondyloosi	1 025		864	84,3	161	15,7
M50-M51	Nikaman välilevyjen sairaudet	3 027		2 538	83,8	489	16,2
M79	Fibromyalgia	642		483	75,2	159	24,8
M53-M54	Muut selkärangan sairaudet	3 787		3 202	84,6	585	15,4
Q00-Q99	Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi- poikkeavuudet	6 717		5 875	87,5	842	12,5
R00-R99	Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	664		501	75,5	163	24,5
S00-T99	Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	3 617		2 689	74,3	928	25,7
	Muut sairauspääryhmät	1 060		823	77,6	237	22,4
	Ei tietoa	19 746		1 254	6,4	477	27,6

¹ Sisältää 18 015 lakkautuspäätöstä tai rauennutta päätöstä, joista sairaustieto puuttuu.² Sisältää myös tarkistus päätökset, jotka ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.
Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

3. Kuntoutuspalvelupäätökset vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ratkaisulaji

Lakiperuste Toimenpide	Yhteensä		Myönteiset ¹		Hylkäävät ¹		Lakkautukset ²	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	182 940	100,0	142 772	78,0	22 153	13,4	18 015	9,8
Ammatillinen kuntoutus	27 192	100,0	18 388	67,6	5 064	21,6	3 740	13,8
Pohjakoulutus	658	100,0	401	60,9	212	34,6	45	6,8
Ammattikoulutus	7 264	100,0	4 865	67,0	1 040	17,6	1 359	18,7
Korkeakouluopiskelu	1 645	100,0	1 119	68,0	371	24,9	155	9,4
Muu koulutus	1 133	100,0	71	6,3	1 058	93,7	4	,4
Vaikeavammaisten apuvälineet	816	100,0	577	70,7	216	27,2	23	2,8
Tyk-kuntoutus	6	100,0	-	-	2	-	4	66,7
KIILA-kuntoutus	2 498	100,0	1 934	77,4	315	14,0	249	10,0
Elinkeinotuki	63	100,0	23	36,5	37	61,7	3	4,8
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 171	100,0	687	58,7	113	14,1	371	31,7
Ammatillinen kuntoutusselvitys	6 624	100,0	4 880	73,7	1 142	19,0	602	9,1
Koulutuskokeilu	220	100,0	155	70,5	60	27,9	5	2,3
Työkokeilu (ent.)	906	100,0	-	-	-	-	906	100,0
Työhönvalmennus (ent.)	4	100,0	-	-	-	-	4	100,0
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	4 069	100,0	3 576	87,9	493	12,1	-	-
- Työkokeilu	1 947	100,0	1 563	80,3	384	19,7	-	-
- Työhönvalmennus	1 131	100,0	1 086	96,0	45	4,0	-	-
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	991	100,0	927	93,5	64	6,5	-	-
Tutkimuslausunto	55	100,0	51	92,7	4	7,3	-	-
Muu kuntoutustoimenpide	60	100,0	49	81,7	1	2,0	10	16,7
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	79 523	100,0	62 719	78,9	10 681	14,6	6 123	7,7
Moniammatillinen yksilökuntoutus	3 794	100,0	1 865	49,2	1 771	48,7	158	4,2
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	26	100,0	14	53,8	12	46,2	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	3 768	100,0	1 851	49,1	1 759	48,7	158	4,2
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	2 008	100,0	1 245	62,0	529	29,8	234	11,7
- Kuntoutuskurssit	503	100,0	125	24,9	357	74,1	21	4,2
- Sopeutumisvalmennuskurssit	1 505	100,0	1 120	74,4	172	13,3	213	14,2
Neuropsykologinen kuntoutus	1 630	100,0	1 097	67,3	425	27,9	108	6,6
Psykoteraapia	4 798	100,0	3 737	77,9	809	17,8	252	5,3
Toimintaterapia	17 144	100,0	13 817	80,6	2 086	13,1	1 241	7,2
Puheterapia	18 441	100,0	15 308	83,0	1 478	8,8	1 655	9,0
Musiikkiterapia	2 095	100,0	1 574	75,1	426	21,3	95	4,5
Fysioterapia	29 017	100,0	23 589	81,3	3 066	11,5	2 362	8,1
Monimuototerapia	199	100,0	135	67,8	48	26,2	16	8,0
Päiväkuntoutus	22	100,0	4	18,2	18	81,8	-	-
Muu kuntoutustoimenpide	375	100,0	348	92,8	25	6,7	2	0,5
Kuntoutuspsykoteraapia	45 266	100,0	39 521	87,3	2 211	5,3	3 534	7,8
Aikuisten psykoteraapia	33 241	100,0	29 258	88,0	1 558	5,1	2 425	7,3
Nuorten psykoteraapia	11 998	100,0	10 238	85,3	653	6,0	1 107	9,2
Kehittämistoiminta	27	100,0	25	92,6	-	-	2	7,4
Harkinnanvarainen kuntoutus	30 959	100,0	22 144	71,5	4 197	15,9	4 618	14,9
Moniammatillinen yksilökuntoutus	5 002	100,0	3 664	73,3	1 000	21,4	338	6,8
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	18	100,0	14	77,8	3	17,6	1	5,6
- Muut yksilöllisen kuntoutusjakson linjat	4 984	100,0	3 650	73,2	997	21,5	337	6,8
Kuntoutus- ja sopeut.valm.kurssit	23 243	100,0	16 260	70,0	2 983	15,5	4 000	17,2
Kuntoutuskurssit ³	17 446	100,0	11 901	68,2	2 614	18,0	2 931	16,8
- Tules-kurssit	7 261	100,0	5 643	77,7	288	4,9	1 330	18,3
- Typo-kurssit	2 189	100,0	1 576	72,0	321	16,9	292	13,3
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 233	100,0	1 665	74,6	108	6,1	460	20,6
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3	100,0	1	33,3	-	-	2	66,7
- Muut kuntoutuskurssit	5 760	100,0	3 016	52,4	1 897	38,6	847	14,7
Sopeutumisvalmennuskurssit	5 797	100,0	4 359	75,2	369	7,8	1 069	18,4
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	5 797	100,0	4 359	75,2	369	7,8	1 069	18,4
Neuropsykologinen kuntoutus	698	100,0	447	64,0	167	27,2	84	12,0
Muu kuntoutustoimenpide	2	100,0	-	-	2	-	-	-
Kehittämistoiminta	2 014	100,0	1 773	88,0	45	2,5	196	9,7

¹ Sisältää myös tarkistuspäätökset, jotka ovat joko myönteisiä tai hylkääviä kuntoutusratkaisuja.² Sisältää myös rauenneet päätökset.³ Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.

Huom. Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

KUNTOUTUJAT

4. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: sairauspäryhmä, sairausryhmä, ikäryhmä ja sukupuoli

Sairauspäryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä						
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Molemmat sukupuolet								
Kaikki sairaudet ¹	120 081	19 025	18 711	21 668	18 906	17 362	17 300	7 109
A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	120	6	2	4	18	18	44	28
C00-D49 Kasvaimet	1 201	67	63	52	89	170	327	433
C00-C97 Pahanlaatuiset kasvaimet	979	47	46	31	59	125	266	405
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet	222	20	17	21	30	45	61	28
D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet	119	9	18	6	18	29	30	9
E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdunta-sairaudet	1 591	228	121	105	150	270	379	338
E10-E14 Diabetes	966	96	36	37	75	172	277	273
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet	625	132	85	68	75	98	102	65
F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	76 104	15 192	15 815	18 507	14 062	7 913	4 370	245
F20-F29 Psykoosit	1 395	12	309	532	366	137	34	5
F30-F39 Mielialahäiriöt	30 238	139	4 647	9 253	7 957	5 104	3 033	105
F40-F48 Ahdistuneisuushäiriöt	19 188	231	4 264	6 794	4 771	2 155	942	31
F60-F69 Aikuisiän persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	976	3	153	417	284	89	30	-
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	4 724	1 953	1 502	485	304	242	217	21
F80-F89 Psykkisen kehityksen häiriöt	13 578	9 974	2 946	490	117	39	11	1
F90-F98 Varhain alkavat käytös- ja tunnehäiriöt	5 057	2 863	1 708	290	140	46	8	2
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet	948	17	286	246	123	101	95	80
G00-G99 Hermoston sairaudet	9 960	1 119	846	975	1 321	1 874	2 631	1 194
G10-G13 Primaaristi keskushermostoa rappeuttavat sairaudet	603	61	27	43	71	113	220	68
G20-G25 Ekstrapyramidaaliset häiriöt ja liikehäiriöt	1 149	8	7	18	51	127	399	539
G35-G37 Keskushermoston demyelinoivat sairaudet	2 097	6	28	113	329	612	849	160
G40,G41 Epilepsia	769	218	165	96	99	99	71	21
G60-G64 Monihermosairaudet ja muut ääreishermoston sairaudet	323	18	23	20	36	71	94	61
G70-G73 Hermo-lihasliitosten ja lihasten sairaudet	643	91	82	81	105	98	129	57
G80-G83 CP-oireyhtymä ja muut halvasoireyhtymät	2 684	645	394	438	404	364	375	64
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet	1 692	72	120	166	226	390	494	224
H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	784	59	124	90	96	123	120	172
H53-H54 Näköhäiriöt ja sokeus	141	12	30	20	15	27	23	14
Muut pääryhmään VII kuuluvat sairaudet	643	47	94	70	81	96	97	158
H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	936	342	192	51	63	101	129	58
I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	4 507	37	42	75	197	689	1 658	1 809
I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	902	-	-	1	11	89	235	566
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	2 617	24	29	59	159	488	1 217	641
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet	988	13	13	15	27	112	206	602
J00-J99 Hengityselinten sairaudet	696	17	26	42	53	133	204	221
J45, J46 Astma	488	12	23	31	42	106	141	133
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	134	-	-	3	3	17	44	67
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet	74	5	3	8	8	10	19	21
K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet	186	8	29	26	34	41	31	17
K50-K51 Crohnin tauti ja haavainen koliitti	121	4	20	20	26	26	20	5
Muut pääryhmään XI kuuluvat sairaudet	65	4	9	6	8	15	11	12
L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	242	1	36	66	34	54	31	20
M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	17 018	142	302	724	2 004	5 134	6 502	2 210
M05-M14 Tulehdukselliset moninivelsairaudet	1 524	125	118	86	142	319	462	272
M15-M19 Nivelrikko	2 761	-	4	12	83	650	1 288	724
M45-M49 Nikamasairaudet	2 053	-	15	71	216	542	835	374
M50-M54 Muut selkäsairaudet	6 936	-	57	328	1 075	2 417	2 601	458
M60-M79 Pehmytkudossairaudet	1 903	5	26	81	230	636	765	160
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet	1 841	12	82	146	258	570	551	222
Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	3 202	1 517	581	381	309	230	162	22
Q00-Q07 Hermoston synnynnäiset epämuodostumat	491	159	110	81	77	36	23	5
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet	2 711	1 358	471	300	232	194	139	17
R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairauden-merkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	353	167	26	21	23	42	51	23
S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	1 791	13	96	216	360	445	510	151
Muut sairauspäryhmät	434	89	33	32	34	70	94	82
Sairaustieto puuttuu	837	12	359	295	41	26	27	77

¹Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan

Taulukko 4 jatkuu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä							
		0-15	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	Yli 64	
Miehet									
Kaikki sairaudet ¹		47 600	13 371	7 594	6 595	5 755	5 513	5 973	2 799
A00-B99 Tartunta- ja loistaudit		57	3	1	2	12	10	17	12
C00-D49 Kasvaimet		442	40	27	26	24	50	97	178
C00-C97 Pahanlaatuiset kasvaimet		361	26	20	15	15	32	82	171
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet		81	14	7	11	9	18	15	7
D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet		55	5	13	3	7	14	7	6
E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdunta-sairaudet		686	120	64	46	63	117	140	136
E10-E14 Diabetes		413	49	21	11	28	73	109	122
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet		273	71	43	35	35	44	31	14
F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt		29 313	11 143	6 105	5 103	3 842	2 021	1 007	92
F20-F29 Psykoosit		662	8	148	269	178	48	9	2
F30-F39 Mielialahäiriöt		7 359	77	978	2 329	2 032	1 248	668	27
F40-F48 Ahdistuneisuushäiriöt		4 725	130	1 021	1 657	1 213	504	193	7
F60-F69 Aikuisiän persoonallisuus- ja käytöshäiriöt		270	1	25	104	102	30	8	-
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus		2 748	1 242	876	238	167	121	90	14
F80-F89 Psykkisen kehityksen häiriöt		9 808	7 451	1 923	338	69	19	8	-
F90-F98 Varhain alkavat käytös- ja tunnehäiriöt		3 563	2 225	1 113	144	59	18	4	-
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet		178	9	21	24	22	33	27	42
G00-G99 Hermoston sairaudet		4 633	683	476	476	538	750	1 108	602
G10-G13 Primaaristi keskushermostoa rappeuttavat sairaudet		317	37	10	23	33	65	111	38
G20-G25 Ekstrapyramidaaliset häiriöt ja liikehäiriöt		566	4	3	4	16	43	193	303
G35-G37 Keskushermoston demyelinoivat sairaudet		650	2	7	29	97	189	273	53
G40,G41 Epilepsia		416	131	95	57	45	43	35	10
G60-G64 Monihermosairaudet ja muut ääreishermoston sairaudet		145	9	10	7	13	31	43	32
G70-G73 Hermo-lihasliitosten ja lihasten sairaudet		337	69	55	50	38	43	55	27
G80-G83 CP-oireyhtymä ja muut halvasoireyhtymät		1 499	390	238	243	219	189	190	30
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet		703	41	58	63	77	147	208	109
H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet		378	34	78	48	49	57	56	56
H53-H54 Näköhäiriöt ja sokeus		71	7	19	4	5	16	14	6
Muut pääryhmään VII kuuluvat sairaudet		307	27	59	44	44	41	42	50
H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet		438	195	93	21	32	39	43	15
I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet		2 564	24	23	35	104	408	1 047	923
I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet		603	-	-	1	7	69	167	359
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet		1 545	17	15	27	86	267	756	377
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet		416	7	8	7	11	72	124	187
J00-J99 Hengityselinten sairaudet		265	11	13	17	19	37	75	93
J45, J46 Astma		148	9	11	13	14	22	42	37
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet		88	-	-	3	2	12	26	45
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet		29	2	2	1	3	3	7	11
K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet		86	8	20	17	12	11	10	8
K50-K51 Crohnin tauti ja haavainen koliitti		56	4	14	12	9	6	7	4
Muut pääryhmään XI kuuluvat sairaudet		30	4	6	5	3	5	3	4
L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet		54	-	3	16	7	17	7	4
M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet		5 162	64	107	252	685	1 582	1 942	530
M05-M14 Tulehdukselliset moninivelsairaudet		373	52	41	23	34	72	84	67
M15-M19 Nivelrikko		696	-	4	5	37	198	326	126
M45-M49 Nikamasairaudet		846	-	6	29	95	245	341	130
M50-M54 Muut selkäsairaudet		2 310	-	23	126	400	788	837	136
M60-M79 Pehmytkudossairaudet		498	4	7	19	59	141	227	41
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet		439	8	26	50	60	138	127	30
Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet		1 554	855	304	169	101	67	51	7
Q00-Q07 Hermoston synnynnäiset epämuodostumat		242	105	55	36	29	13	4	-
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet		1 312	750	249	133	72	54	47	7
R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairauden- merkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratorio- löydökset		205	126	14	8	11	21	19	6
S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset		1 083	7	59	147	221	278	306	65
Muut sairauspääryhmät		197	47	17	17	13	27	32	44
Sairaustieto puuttuu		428	6	177	192	15	7	9	22

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

Taulukko 4 jatkuu

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tutjat	Ikäryhmä						
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Naiset								
Kaikki sairaudet ¹	72 481	5 654	11 117	15 073	13 151	11 849	11 327	4 310
A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	63	3	1	2	6	8	27	16
C00-D49 Kasvaimet	759	27	36	26	65	120	230	255
C00-C97 Pahanlaatuiset kasvaimet	618	21	26	16	44	93	184	234
Muut pääryhmään II kuuluvat sairaudet	141	6	10	10	21	27	46	21
D50-D99 Veren ja verta muodostavien elinten sairaudet	64	4	5	3	11	15	23	3
E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdunta-sairaudet	905	108	57	59	87	153	239	202
E10-E14 Diabetes	553	47	15	26	47	99	168	151
Muut pääryhmään IV kuuluvat sairaudet	352	61	42	33	40	54	71	51
F00-F99 Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöt	46 791	4 049	9 710	13 404	10 220	5 892	3 363	153
F20-F29 Psykoosit	733	4	161	263	188	89	25	3
F30-F39 Mielialahäiriöt	22 879	62	3 669	6 924	5 925	3 856	2 365	78
F40-F48 Ahdistuneisuushäiriöt	14 463	101	3 243	5 137	3 558	1 651	749	24
F60-F69 Aikuisiän persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	706	2	128	313	182	59	22	-
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	1 976	711	626	247	137	121	127	7
F80-F89 Psykkisen kehityksen häiriöt	3 770	2 523	1 023	152	48	20	3	1
F90-F98 Varhain alkavat käytös- ja tunnehäiriöt	1 494	638	595	146	81	28	4	2
Muut pääryhmään V kuuluvat sairaudet	770	8	265	222	101	68	68	38
G00-G99 Hermoston sairaudet	5 327	436	370	499	783	1 124	1 523	592
G10-G13 Primaaristi keskushermostoa rappeuttavat sairaudet	286	24	17	20	38	48	109	30
G20-G25 Ekstrapyramidaaliset häiriöt ja liikehäiriöt	583	4	4	14	35	84	206	236
G35-G37 Keskushermoston demyelinoivat sairaudet	1 447	4	21	84	232	423	576	107
G40,G41 Epilepsia	353	87	70	39	54	56	36	11
G60-G64 Monihermosairaudet ja muut ääreishermoston sairaudet	178	9	13	13	23	40	51	29
G70-G73 Hermo-lihasliitosten ja lihasten sairaudet	306	22	27	31	67	55	74	30
G80-G83 CP-oireyhtymä ja muut halvasoireyhtymät	1 185	255	156	195	185	175	185	34
Muut pääryhmään VI kuuluvat sairaudet	989	31	62	103	149	243	286	115
H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	406	25	46	42	47	66	64	116
H53-H54 Näköhäiriöt ja sokeus	70	5	11	16	10	11	9	8
Muut pääryhmään VII kuuluvat sairaudet	336	20	35	26	37	55	55	108
H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	498	147	99	30	31	62	86	43
I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	1 943	13	19	40	93	281	611	886
I20-I25 Iskeemiset sydänsairaudet	299	-	-	-	4	20	68	207
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	1 072	7	14	32	73	221	461	264
Muut pääryhmään IX kuuluvat sairaudet	572	6	5	8	16	40	82	415
J00-J99 Hengityselinten sairaudet	431	6	13	25	34	96	129	128
J45, J46 Astma	340	3	12	18	28	84	99	96
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	46	-	-	-	1	5	18	22
Muut pääryhmään X kuuluvat sairaudet	45	3	1	7	5	7	12	10
K00-K99 Ruoansulatuselinten sairaudet	100	-	9	22	30	21	9	9
K50-K51 Crohnin tauti ja haavainen koliitti	65	-	6	8	17	20	13	1
Muut pääryhmään XI kuuluvat sairaudet	35	-	3	1	5	10	8	8
L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	188	1	33	50	27	37	24	16
M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	11 856	78	195	472	1 319	3 552	4 560	1 680
M05-M14 Tulehdukselliset moninivelsairaudet	1 151	73	77	63	108	247	378	205
M15-M19 Nivelrikko	2 065	-	-	7	46	452	962	598
M45-M49 Nikamasairaudet	1 207	-	9	42	121	297	494	244
M50-M54 Muut selkäsairaudet	4 626	-	34	202	675	1 629	1 764	322
M60-M79 Pehmytkudossairaudet	1 405	1	19	62	171	495	538	119
Muut pääryhmään XIII kuuluvat sairaudet	1 402	4	56	96	198	432	424	192
Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomipoikkeavuudet	1 648	662	277	212	208	163	111	15
Q00-Q07 Hermoston synnynnäiset epämuodostumat	249	54	55	45	48	23	19	5
Muut pääryhmään XVII kuuluvat sairaudet	1 399	608	222	167	160	140	92	10
R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairauden-merkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	148	41	12	13	12	21	32	17
S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	708	6	37	69	139	167	204	86
Muut sairauspääryhmät	237	42	16	15	21	43	62	38
Sairaustieto puuttuu	409	6	182	103	26	19	18	55

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

5. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kuntoutujat		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	120 081	100,0	19 025	18 711	21 668	18 906	17 362	17 300	7 109
Ammatillinen kuntoutus	21 620	18,0	72	9 036	3 996	2 612	3 254	2 626	24
Pohjakoulutus	637	0,5	-	604	30	2	1	-	-
Ammattikoulutus	8 302	6,9	-	6 915	923	307	132	25	-
Korkeakouluopiskelu	1 811	1,5	-	525	975	255	50	6	-
Muu koulutus	62	0,1	-	48	6	5	2	1	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	609	0,5	71	130	80	90	124	104	10
Tyk-kuntoutus	247	0,2	-	-	-	22	71	154	-
KIILA-kuntoutus	2 756	2,3	-	-	26	272	1 084	1 361	13
Elinkeinotuki	9	0,0	-	-	2	4	3	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 036	0,9	-	165	343	235	195	98	-
Ammatillinen kuntoutusselvitys	4 194	3,5	-	519	998	971	1 110	595	1
Koulutuskokeilu	111	0,1	1	106	3	1	-	-	-
Työkokeilu	11	0,0	-	2	-	5	4	-	-
Työhönvalmennus	303	0,3	-	19	125	98	41	20	-
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	2 998	2,5	-	460	876	637	667	358	-
- Työkokeilu	1 797	1,5	-	215	484	368	466	264	-
- Työhönvalmennus	923	0,8	-	126	292	192	208	105	-
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	780	0,6	-	175	263	182	107	53	-
Tutkimuslausunto	51	0,0	-	13	9	11	11	7	-
Kehittämistoiminta	26	0,0	-	15	8	2	1	-	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	33 383	27,8	17 577	3 189	2 345	2 424	2 929	4 389	530
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 053	1,7	347	73	117	268	476	700	72
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	18	0,0	16	2	-	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	2 035	1,7	331	71	117	268	476	700	72
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 050	0,9	838	24	23	23	54	83	5
- Kuntoutuskurssit	134	0,1	9	-	9	12	41	61	2
- Sopeutumisvalmennuskurssit	916	0,8	829	24	14	11	13	22	3
Neuropsykologinen kuntoutus	896	0,7	331	201	70	91	105	95	3
Psykoterapia	2 309	1,9	998	490	364	266	131	57	3
Toimintaterapia	10 793	9,0	7 986	896	374	318	443	704	72
Puheterapia	11 757	9,8	10 833	209	86	99	172	314	44
Musiikkiterapia	1 375	1,1	866	339	103	42	18	7	-
Fysioterapia	16 212	13,5	3 293	1 636	1 789	2 104	2 704	4 180	506
Monimuototerapia	204	0,2	176	12	-	1	5	8	2
Päiväkuntoutus	14	0,0	-	-	2	1	4	6	1
Kuntoutuspsykoterapia	43 978	36,6	-	7 006	15 081	12 154	6 436	3 247	54
Aikuisten psykoterapia	32 553	27,1	-	53	10 626	12 144	6 431	3 245	54
Nuorten psykoterapia	11 494	9,6	-	6 973	4 516	3	2	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	25 632	21,3	1 592	1 129	1 210	2 376	5 368	7 442	6 515
Moniammatillinen yksilökuntoutus	4 488	3,7	164	61	157	489	1 097	1 541	979
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	19	0,0	13	6	-	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	4 469	3,7	151	55	157	489	1 097	1 541	979
Kuntoutuskurssit ¹	15 443	12,9	7	313	536	1 600	3 750	4 991	4 246
- Tules-kurssit	7 507	6,3	-	16	238	1 010	2 740	3 470	33
- Typo-kurssit	2 125	1,8	-	-	4	12	22	117	1 970
- Mielensterveyskuntoutuskurssit	1 970	1,6	-	291	242	384	518	524	11
- Muut kuntoutuskurssit	3 859	3,2	7	6	53	197	476	885	2 235
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	3,2	897	38	96	209	455	894	1 307
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	3,2	897	38	96	209	455	894	1 307
Neuropsykologinen kuntoutus	453	0,4	-	250	93	52	41	17	-
Kehittämistoiminta ²	1 462	1,2	541	474	334	37	49	22	5
Ei tietoa	1 673	1,4	0	213	597	295	286	279	3

¹ Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.² Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

6. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspäryhmä

Lakiperuste Toimenpide ¹	Kuntou- tujat	Sairauspäryhmä ¹									Tieto puut- tuu
		E00-E99	F00-F99	G00-G99	I00-I99	J00-J99	M00-M99	Q00-Q99	S00-T99	Muut	
Kaikki	120 081	1 591	76 104	9 960	4 507	696	17 018	3 202	1 791	4 375	837
Ammatillinen kuntoutus	19 900	305	11 746	1 019	275	201	4 052	397	391	1 483	31
Pohjakoulutus	490	7	314	42	2	1	23	32	2	67	-
Ammattikoulutus	7 585	50	6 368	244	19	31	311	168	57	329	8
Korkeakouluopiskelu	1 541	6	1 004	117	8	22	173	52	29	130	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	518	15	22	28	1	1	13	31	1	405	1
Tyk-kuntoutus	241	5	38	13	3	2	158	-	6	16	-
KILLA-kuntoutus	2 684	97	349	165	97	60	1 717	7	51	140	1
Elinkeinotuki	8	-	2	3	-	-	3	-	-	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	757	16	502	22	7	11	140	11	24	23	1
Ammatillinen kuntoutus selvitys	3 010	65	1 386	195	69	48	858	40	145	202	2
Koulutuskokeilu	39	-	33	3	-	-	-	1	-	2	-
Työkokeilu	4	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Työhönvalmennus	224	-	206	3	1	-	11	1	2	-	-
Työllistymistä edistävä ammattillinen kuntoutus	2 687	42	1 453	180	68	24	637	52	74	157	-
- Työkokeilu	1 157	21	483	90	39	13	370	28	38	75	-
- Työhönvalmennus	819	9	448	61	20	9	184	13	24	51	-
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	711	12	522	29	9	2	83	11	12	31	-
Tutkimuslausunto	14	1	1	1	-	-	-	2	-	9	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	32 792	392	18 073	6 683	1 869	33	1 002	2 652	866	1 205	17
Moniammatillinen yksilökuntoutus	807	17	163	281	94	1	76	46	44	85	-
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	802	17	163	281	94	1	71	46	44	85	-
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	458	2	341	43	17	1	7	30	5	12	-
- Kuntoutuskurssit	32	-	5	8	16	-	-	-	-	3	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	426	2	336	35	1	1	7	30	5	9	-
Neuropsykologinen kuntoutus	553	3	389	40	45	-	1	11	48	15	1
Psykoterapia	2 005	2	1 909	39	3	-	10	15	5	20	2
Toimintaterapia	5 156	24	4 213	275	174	3	19	283	57	104	4
Puheterapia	8 783	24	7 362	213	134	2	5	621	20	398	4
Musiikkiterapia	1 010	6	868	14	6	-	4	101	1	9	1
Fysioterapia	13 877	314	2 703	5 776	1 395	26	880	1 536	684	558	5
Monimuototerapia	140	-	125	1	1	-	-	8	1	4	-
Päiväkuntoutus	3	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-
Kuntoutuspsykoterapia	42 830	12	42 537	32	7	7	129	12	5	58	31
Aikuisten psykoterapia	31 899	9	31 652	28	7	7	126	7	5	43	15
Nuorten psykoterapia	10 909	3	10 863	4	-	-	3	5	-	15	16
Harkinnanvarainen kuntoutus	24 447	882	3 748	2 226	2 356	455	11 835	141	529	1 629	646
Moniammatillinen yksilökuntoutus	4 217	108	296	636	240	44	2 317	56	184	333	3
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	13	-	-	-	-	-	12	-	-	1	-
- Muut yksilölliset jaksot	4 204	108	296	636	240	44	2 305	56	184	332	3
Kuntoutuskurssit ¹	14 786	312	1 774	615	2 037	125	9 159	23	249	409	83
- Tules-kurssit	7 304	24	89	307	28	9	6 632	11	151	50	3
- Typo-kurssit	2 110	126	43	119	736	63	856	3	30	131	3
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 625	7	1 547	9	3	1	31	1	1	24	1
- Muut kuntoutuskurssit	3 747	155	95	180	1 270	52	1 640	8	67	204	76
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 733	455	728	947	46	283	323	55	39	846	11
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 733	455	728	947	46	283	323	55	39	846	11
Neuropsykologinen kuntoutus	369	-	278	11	22	-	3	2	41	12	-
Kehittämistoiminta ²	1 340	7	672	17	11	3	33	5	16	29	547
Ei tietoa	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	112

¹ Sairaus- ja toimenpidetieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan tiedon mukaan.

² Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.

³ Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

7. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: maakunta ja ikäryhmä

Maakunta	Kuntoutujat	Ikäryhmä							Kuntoutujat 1 000:ta asu- kasta kohti
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Koko maa¹	120 081	19 025	18 711	21 668	18 906	17 362	17 300	7 109	21,7
Uusimaa	33 310	5 881	4 483	7 638	6 289	4 502	3 538	979	19,8
Varsinais-Suomi	11 177	1 940	1 746	1 999	1 778	1 576	1 537	601	23,3
Satakunta	4 757	601	819	622	606	747	833	529	21,7
Kanta-Häme	3 311	540	506	427	520	575	564	179	19,3
Pirkanmaa	13 643	1 815	2 596	2 546	2 178	2 056	1 774	678	26,5
Päijät-Häme	3 008	464	455	489	472	489	471	168	15,0
Kymenlaakso	2 813	568	440	368	393	473	470	101	16,2
Etelä-Karjala	2 000	247	269	280	307	353	392	152	15,5
Etelä-Savo	2 923	270	484	350	376	454	595	394	20,2
Pohjois-Savo	5 985	704	1 105	930	816	866	1 018	546	24,3
Pohjois-Karjala	4 621	351	864	951	666	658	722	409	28,4
Keski-Suomi	6 863	926	1 148	1 324	1 030	945	1 089	401	24,9
Etelä-Pohjanmaa	4 182	550	488	544	545	627	847	581	22,0
Pohjanmaa	2 998	351	440	448	441	491	558	269	16,6
Keski-Pohjanmaa	1 595	390	245	224	207	220	206	103	23,3
Pohjois-Pohjanmaa	11 161	2 284	1 793	1 812	1 611	1 472	1 595	594	27,1
Kainuu	1 673	297	217	150	194	255	370	190	22,9
Lappi	3 667	782	532	474	445	544	665	225	20,5
Ahvenanmaa	259	47	44	32	22	52	53	9	8,7

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

8. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: sairaanhoitopiiri ja ikäryhmä

Sairanhoitopiiri	Kuntoutujat	Ikäryhmä							Kuntoutujat 1 000:ta asu- kasta kohti
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Koko maa¹	120 081	19 025	18 711	21 668	18 906	17 362	17 300	7 109	21,7
Helsinki ja Uusimaa	33 257	5 870	4 478	7 633	6 283	4 487	3 528	978	19,9
Varsinais-Suomi	11 227	1 951	1 748	2 007	1 783	1 587	1 546	605	23,3
Satakunta	4 757	601	819	622	606	747	833	529	21,7
Kanta-Häme	3 311	540	506	427	520	575	564	179	19,3
Pirkanmaa	14 043	1 907	2 665	2 589	2 220	2 116	1 838	708	26,2
Päijät-Häme	3 169	490	487	504	493	524	494	177	15,0
Kymenlaakso	2 705	553	413	358	378	453	457	93	16,2
Etelä-Karjala	2 000	247	269	280	307	353	392	152	15,5
Etelä-Savo	2 026	200	391	272	258	331	381	193	20,2
Itä-Savo	818	61	90	70	107	107	193	190	19,9
Pohjois-Karjala	4 700	360	867	959	677	674	743	420	28,4
Pohjois-Savo	5 985	704	1 105	930	816	866	1 018	546	24,3
Keski-Suomi	6 413	823	1 077	1 273	983	874	1 016	367	25,4
Etelä-Pohjanmaa	4 260	562	505	553	554	639	861	586	21,9
Vaasa	2 786	315	409	426	418	457	524	237	16,4
Keski-Pohjanmaa	1 797	427	267	247	229	251	238	138	23,1
Pohjois-Pohjanmaa	11 181	2 286	1 801	1 806	1 614	1 469	1 608	597	27,3
Kainuu	1 585	282	201	146	183	249	345	179	21,7
Länsi-Pohja	995	224	141	109	125	153	184	59	16,3
Lappi	2 672	558	391	365	320	391	481	166	22,7
Ahvenanmaa	259	47	44	32	22	52	53	9	8,7

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

9. Kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: ammattiasema, ammattipääryhmä, sairauspääryhmä ja sukupuoli

Ammattiasema Ammattipääryhmä	Kuntou- tutjat	Sairauspääryhmä ¹									Tieto puut- tuu
		E00-E99	F00-F99	G00-G99	I00-I99	J00-J99	M00-M99	Q00-Q99	S00-T99	Muut	
Molemmat sukupolet											
Yhteensä	120 081	1 591	76 104	9 960	4 507	696	17 018	3 202	1 791	4 375	837
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	56 673	712	33 987	3 329	1 828	406	13 139	412	866	1 284	166
Yrittäjät	4 504	73	2 676	333	255	27	848	29	95	162	6
Palkansaajat	52 169	639	31 311	2 996	1 573	379	12 291	383	771	1 666	160
1 Johtajat	981	10	720	58	34	3	113	-	8	34	1
2 Erityisasiantuntijat	13 140	91	10 475	485	210	48	1 312	86	88	333	12
3 Asiantuntijat	10 116	129	6 778	490	213	58	1 970	53	93	314	18
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3 585	43	2 114	262	98	25	814	32	39	144	14
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	11 339	143	5 898	638	285	92	3 647	72	165	358	41
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	614	9	258	30	27	12	231	2	20	23	2
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	3 714	57	1 391	269	226	56	1 354	35	148	146	32
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	1 968	45	609	158	137	22	857	9	69	56	6
9 Muut työntekijät	2 705	46	949	157	103	29	1 248	11	69	84	9
0 Sotilaat	60	-	37	2	5	-	12	-	1	3	-
X Tunteamaton	3 947	66	2 082	447	235	34	733	83	71	171	25
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	63 408	879	42 117	6 631	2 679	290	3 879	2 790	925	2 547	671
Miehet											
Yhteensä	47 600	686	29 313	4 633	2 564	265	5 162	1 554	1 083	1 912	428
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	16 372	271	8 255	1 311	1 096	140	3 980	119	469	487	84
Yrittäjät	1 944	44	972	175	184	12	400	12	64	79	2
Palkansaajat	14 428	227	7 283	1 136	912	128	3 580	107	405	568	82
1 Johtajat	354	4	239	30	27	1	37	-	5	10	1
2 Erityisasiantuntijat	3 492	27	2 640	198	124	7	293	19	45	136	3
3 Asiantuntijat	1 876	36	1 075	146	94	15	385	12	39	64	10
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	533	4	259	56	32	4	133	4	11	25	5
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	1 634	25	803	123	102	12	434	10	43	68	14
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	212	6	65	17	17	5	84	-	11	6	1
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	2 859	47	898	228	211	46	1 143	22	131	111	22
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	1 348	35	368	106	121	19	598	4	49	42	6
9 Muut työntekijät	631	18	249	38	35	6	226	5	27	23	4
0 Sotilaat	49	-	28	2	5	-	10	-	1	3	-
X Tunteamaton	1 440	25	659	192	144	13	237	31	43	80	16
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	31 228	415	21 058	3 322	1 468	125	1 182	1 435	614	1 265	344
Naiset											
Yhteensä	72 481	905	46 791	5 327	1 943	431	11 856	1 648	708	2 463	409
Yrittäjät ja palkansaajat yhteensä	40 301	441	25 732	2 018	732	266	9 159	293	397	797	82
Yrittäjät	2 560	29	1 704	158	71	15	448	17	31	83	4
Palkansaajat	37 741	412	24 028	1 860	661	251	8 711	276	366	1 098	78
1 Johtajat	627	6	481	28	7	2	76	-	3	24	-
2 Erityisasiantuntijat	9 648	64	7 835	287	86	41	1 019	67	43	197	9
3 Asiantuntijat	8 240	93	5 703	344	119	43	1 585	41	54	250	8
4 Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	3 052	39	1 855	206	66	21	681	28	28	119	9
5 Palvelu- ja myyntityöntekijät	9 705	118	5 095	515	183	80	3 213	62	122	290	27
6 Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	402	3	193	13	10	7	147	2	9	17	1
7 Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	855	10	493	41	15	10	211	13	17	35	10
8 Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	620	10	241	52	16	3	259	5	20	14	-
9 Muut työntekijät	2 074	28	700	119	68	23	1 022	6	42	61	5
0 Sotilaat	11	-	9	-	-	-	2	-	-	-	-
X Tunteamaton	2 507	41	1 423	255	91	21	496	52	28	91	9
Muut (mm. alle 16-vuotiaat)	32 180	464	21 059	3 309	1 211	165	2 697	1 355	311	1 282	327

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

Huom. Kuntoutustilastossa otettiin käyttöön Ammattiluokitus 2010 tilastovuoden 2015 alusta lähtien. Vuoden 2016 tietoihin sisältyy paljon vanhan luokituksen mukaisia ammattikoodeja, joita ei voida luokitella.

10. Uudet kuntoutuspalveluja saaneet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide, toimenpidepäryhmä ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide Toimenpidepäryhmä	Kuntou- tajat	Ikäryhmä							Mediaani- ikä
		0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64	
Kaikki	47 632	5 170	7 707	8 180	7 480	7 613	7 327	4 155	38
Ammatillinen kuntoutus	10 018	60	3 665	1 668	1 381	1 875	1 360	9	32
Pohjakoulutus	299	-	287	10	1	1	-	-	17
Ammattikoulutus	2 869	-	2 539	221	75	31	3	-	18
Korkeakouluopiskelu	540	-	182	274	70	12	2	-	27
Muu koulutus	41	-	35	3	3	-	-	-	18
Vaikeavammaisten apuvälineet	340	59	58	29	48	70	73	3	40
KILLA-kuntoutus	1 455	-	-	14	169	588	679	5	54
Elinkeinotuki	4	-	-	-	2	2	-	-	45
Ammatilliset kuntoutuskurssit	384	-	51	136	78	80	39	-	35
Ammatillinen kuntoutusselvitys	3 111	-	328	718	748	867	449	1	41
Koulutuskokeilu	83	1	81	1	-	-	-	-	17
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	867	-	108	252	180	219	108	-	39
- Työkokeilu	510	-	50	125	103	154	78	-	43
- Työhönvalmennus	80	-	11	20	17	20	12	-	40
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	277	-	47	107	60	45	18	-	32
Tutkimuslausunto	31	-	3	6	9	6	7	-	42
Kehittämistoiminta	19	-	10	7	1	1	-	-	24
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	6 463	4 295	501	352	334	408	550	23	9
Moniammatillinen yksilökuntoutus	199	73	4	6	19	39	54	4	43
- Muut yksilölliset jaksot	199	73	4	6	19	39	54	4	43
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	107	87	4	2	6	4	4	-	10
- Kuntoutuskurssit	11	-	-	2	4	3	2	-	43
- Sopeutumisvalmennuskurssit	96	87	4	-	2	1	2	-	9
Neuropsykologinen kuntoutus	201	100	45	18	16	10	11	1	16
Psykoterapia	704	283	126	152	82	47	14	-	21
Toimintaterapia	1 585	1 184	170	61	43	43	78	6	9
Puheterapia	2 252	2 171	22	9	8	17	23	2	5
Musiikkiterapia	166	106	36	17	4	3	-	-	13
Fysioterapia	1 331	319	99	91	168	262	381	11	44
Monimuototerapia	31	30	1	-	-	-	-	-	11
Kuntoutuspsykoterapia	16 336	-	3 085	5 514	4 439	2 244	1 042	12	34
Aikuisten psykoterapia	12 253	-	22	4 510	4 430	2 239	1 040	12	38
Nuorten psykoterapia	4 060	-	3 060	1 000	-	-	-	-	23
Kehittämistoiminta	23	-	3	4	9	5	2	-	40
Harkinnanvarainen kuntoutus	15 891	858	801	834	1 482	3 295	4 508	4 113	56
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 927	116	38	104	299	733	971	666	56
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	8	7	1	-	-	-	-	-	11
- Muut yksilölliset jaksot	2 919	109	37	104	299	733	971	666	56
Kuntoutus- ja sopeut. valm. kurssit	11 874	668	212	389	1 134	2 513	3 516	3 442	57
Kuntoutuskurssit ¹	8 835	-	182	316	964	2 159	2 828	2 386	57
- Tules-kurssit	4 470	-	9	146	634	1 634	2 029	18	54
- Typo-kurssit	1 193	-	-	2	8	13	66	1 104	77
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 037	-	168	142	220	250	253	4	44
- Muut kuntoutuskurssit	2 135	-	5	26	102	262	480	1 260	68
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 039	668	30	73	170	354	688	1 056	58
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 039	668	30	73	170	354	688	1 056	58
Neuropsykologinen kuntoutus	183	-	117	28	21	13	4	-	19
Kehittämistoiminta ²	907	74	434	313	28	36	17	5	24

¹ Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.² Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

11. Kuntoutuksen kehittämistoiminta vuonna 2018: kustannukset, kuntoutuspalveluja saaneet, kuntoutuksen lakiperuste, kehittämishanke, osahanke, sukupuoli ja ikäryhmä

Lakiperuste/kehittämishanke Osahanke/sukupuoli	Kustannukset 1 000 €	Kuntoutujat	Ikäryhmä						
		Kaikki	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	2 707	1 471	518	497	335	43	49	24	2
Harkinnanvarainen kuntoutus	2 612	1 425	518	480	324	33	43	22	2
Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen	1 186	464	420	34	8	2	-	-	-
LAKU-hanke ¹	1 157	423	396	27	-	-	-	-	-
Etä-LAKU-hanke ²	26	24	24	-	-	-	-	-	-
Oma väylä-hanke ³	3	17	-	7	8	2	-	-	-
Ammatillinen kuntoutus	73	25	-	15	7	2	1	-	-
Kuntoutuspsykoterapia	22	23	-	3	4	9	5	2	-
Molemmat sukupuolet	2 707	1 471	518	497	335	43	49	24	2
Miehet	1 785	932	408	256	214	19	21	10	2
Naiset	921	539	110	241	121	24	28	14	-

¹ Lasten perhekuntoutuksen kehittämishanke

² Lasten perhekuntoutuksen etämällin kehittämishanke

³ Neuropsykiatrisen kuntoutuksen kehittämishanke

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla toimenpideriveillä. Summariveillä henkilö esiintyy vain kerran.

12. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2018: kuntoutujat ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne ¹	Yhteensä		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	120 081	100,0	19 025	18 711	21 668	18 906	17 362	17 300	7 109
Työelämässä olevat yhteensä	82 386	68,6	2	16 608	20 193	17 198	14 988	12 859	538
Työssä oleva	37 258	31,0	-	1 026	7 728	10 398	9 405	8 474	227
Työtön	10 948	9,1	-	1 407	3 149	2 438	2 337	1 606	11
Opiskelija	20 965	17,5	2	12 950	6 280	1 341	320	60	12
Kotiäiti/-isä	939	0,8	-	49	438	389	46	13	4
Sairauspäiväraha	6 576	5,5	-	451	1 075	1 370	1 774	1 869	37
Kuntoutustuki	4 644	3,9	-	377	1 286	1 099	964	700	218
Muu tilanne	1 056	0,9	-	348	237	163	142	137	29
Työelämästä poissa olevat yhteensä	37 565	31,3	19 023	2 082	1 417	1 684	2 358	4 430	6 571
Alle 16-vuotias	20 489	17,1	19 023	1 398	59	4	2	2	1
Työkyvyttömyyseläke	10 423	8,7	-	640	1 278	1 590	2 238	3 962	715
Muu eläke	6 653	5,5	-	44	80	90	118	466	5 855

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

13. Kuntoutusta edeltävä työtilanne vuonna 2018: kustannukset ikäryhmittäin

Kuntoutusta edeltävä työtilanne ¹	Yhteensä		Ikäryhmä						
	1 000 €	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	350 916	100,0	112 608	34 268	48 836	45 113	44 541	49 555	15 996
Työelämässä olevat yhteensä	158 205	45,1	112 628	32 374	44 380	41 094	41 188	46 923	15 416
Työssä oleva	64 348	18,3	-	1 654	13 574	18 628	16 243	13 808	440
Työtön	24 527	7,0	-	2 995	7 285	5 588	5 287	3 349	23
Opiskelija	32 860	9,4	3	17 790	11 792	2 543	589	110	33
Kotiäiti/-isä	1 821	0,5	112 626	5 026	336	30	15	5	2
Sairauspäiväraha	17 737	5,1	-	100	789	769	119	32	12
Kuntoutustuki	14 672	4,2	-	3 307	7 466	9 469	13 622	22 833	2 583
Muu tilanne	2 343	0,7	-	187	394	478	535	1 590	12 207
Tieto puuttuu	-103	0,0	-	1 316	2 743	3 589	4 778	5 195	115
Työelämästä poissa olevat yhteensä	192 711	54,9	112 626	8 519	8 197	9 977	14 171	24 428	14 792
Alle 16-vuotias	118 040	33,6	112 626	5 026	336	30	15	5	2
Työkyvyttömyyseläke	59 281	16,9	-	3 307	7 466	9 469	13 622	22 833	2 583
Muu eläke	15 391	4,4	-	187	394	478	535	1 590	12 207

¹ Työtilanne määräytyy viimeisimmän tiedon mukaan.

KUSTANNETUT KUNTOUTUSTOIMENPITEET

14. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja ikäryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimenpiteet		Ikäryhmä						
	Lkm	%	0–15	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	Yli 64
Kaikki	142 714	100,0	27 349	21 998	24 726	21 243	20 013	20 056	7 329
Ammatillinen kuntoutus	24 404	17,1	72	9 733	4 828	3 161	3 728	2 858	24
Pohjakoulutus	637	0,4	-	604	30	2	1	-	-
Ammattikoulutus	8 302	5,8	-	6 915	923	307	132	25	-
Korkeakouluopiskelu	1 811	1,3	-	525	975	255	50	6	-
Muu koulutus	62	0,0	-	48	6	5	2	1	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	609	0,4	71	130	80	90	124	104	10
Tyk-kuntoutus	247	0,2	-	-	-	22	71	154	-
KIILA-kuntoutus	2 756	1,9	-	-	26	272	1 084	1 361	13
Elinkeinotuki	9	0,0	-	-	2	4	3	-	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 036	0,7	-	165	343	235	195	98	-
Ammatillinen kuntoutusselvitys	4 194	2,9	-	519	998	971	1 110	595	1
Koulutuskokeilu	111	0,1	1	106	3	1	-	-	-
Työkokeilu	11	0,0	-	2	-	5	4	-	-
Työhönvalmennus	303	0,2	-	19	125	98	41	20	-
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	3 500	2,5	-	516	1 039	742	781	422	-
- Työkokeilu	1 797	1,3	-	215	484	368	466	264	-
- Työhönvalmennus	923	0,6	-	126	292	192	208	105	-
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	780	0,5	-	175	263	182	107	53	-
Tutkimuslausunto	51	0,0	-	13	9	11	11	7	-
Kehittämistoiminta	26	0,0	-	15	8	2	1	-	-
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	46 678	32,7	25 668	3 881	2 929	3 217	4 116	6 159	708
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 053	1,4	347	73	117	268	476	700	72
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	18	0,0	16	2	-	-	-	-	-
- Muut moniammatillisen kuntoutusjakson linjat	2 035	1,4	331	71	117	268	476	700	72
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 050	0,7	838	24	23	23	54	83	5
- Kuntoutuskurssit	134	0,1	9	-	9	12	41	61	2
- Sopeutumisvalmennuskurssit	916	0,6	829	24	14	11	13	22	3
Neuropsykologinen kuntoutus	896	0,6	331	201	70	91	105	95	3
Psykoterapia	2 309	1,6	998	490	364	266	131	57	3
Toimintaterapia	10 793	7,6	7 986	896	374	318	443	704	72
Puheterapia	11 757	8,2	10 833	209	86	99	172	314	44
Musiikkiterapia	1 375	1,0	866	339	103	42	18	7	-
Fysioterapia	16 212	11,4	3 293	1 636	1 789	2 104	2 704	4 180	506
Monimuototerapia	204	0,1	176	12	-	1	5	8	2
Päiväkuntoutus	14	0,0	-	-	2	1	4	6	1
Kuntoutuspsykoterapia	44 070	30,9	-	7 029	15 146	12 156	6 438	3 247	54
Aikuisten psykoterapia	32 553	22,8	-	53	10 626	12 144	6 431	3 245	54
Nuorten psykoterapia	11 494	8,1	-	6 973	4 516	3	2	-	-
Kehittämistoiminta	23	0,0	-	3	4	9	5	2	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	25 889	18,1	1 609	1 142	1 226	2 414	5 445	7 513	6 540
Yksilöllinen kuntoutusjakso	4 488	3,1	164	61	157	489	1 097	1 541	979
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	19	0,0	13	6	-	-	-	-	-
- Muut yksilölliset jaksot	4 469	3,1	151	55	157	489	1 097	1 541	979
Kuntoutuskurssit ¹	15 461	10,8	7	313	537	1 603	3 756	4 996	4 249
- Tules-kurssit	7 507	5,3	-	16	238	1 010	2 740	3 470	33
- Typo-kurssit	2 125	1,5	-	-	4	12	22	117	1 970
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 970	1,4	-	291	242	384	518	524	11
- Muut kuntoutuskurssit	3 859	2,7	7	6	53	197	476	885	2 235
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	2,7	897	38	96	209	455	894	1 307
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	2,7	897	38	96	209	455	894	1 307
Neuropsykologinen kuntoutus	453	0,3	-	250	93	52	41	17	-
Kehittämistoiminta ²	1 462	1,0	541	474	334	37	49	22	5
Ei tietoa	1 673	1,2	0	213	597	295	286	279	3

¹ Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.² Kehittämistoiminta esitetään taulukossa 11.

Huom. Kustannettujen toimenpiteiden poimintamäärittely korjattiin tammikuusta 2015 koskevista tiedoista lähtien. Tämän vuoksi kustannettujen kuntoutustoimenpiteiden lukumäärä pieneni jonkin verran.

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

15. Kustannetut kuntoutustoimenpiteet vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspääryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Toimen- piteet	Sairauspääryhmä									Tieto puut- tuu
		E00-E99	F00-F99	G00-G99	I00-I99	J00-J99	M00-M99	O00-O99	S00-T99	Muut	
Kaikki	142 714	1 779	86 867	13 062	6 272	755	18 284	4 647	2 450	5 278	3 320
Ammatillinen kuntoutus	24 404	340	13 983	1 322	330	227	4 660	512	485	1 783	762
Pohjakoulutus	637	8	394	67	3	1	29	40	3	92	-
Ammattikoulutus	8 302	53	6 938	308	22	32	321	198	63	358	9
Korkeakouluopiskelu	1 811	6	1 201	147	10	23	182	65	34	143	-
Muu koulutus	62	-	49	2	-	-	8	-	-	3	-
Vaikeavammaisten apuvälineet	609	19	36	43	2	1	17	40	2	447	2
Tyk-kuntoutus	247	5	40	13	3	2	162	-	6	16	-
KIILA-kuntoutus	2 756	97	387	168	101	60	1 736	8	53	145	1
Elinkeinotuki	9	-	2	3	-	-	3	-	-	1	-
Ammatilliset kuntoutuskurssit	1 036	17	700	43	9	13	172	16	31	33	2
Ammatillinen kuntoutusselvitys	4 194	81	1 956	268	89	61	1 182	68	185	302	2
Koulutuskokeilu	111	-	93	8	-	-	1	4	-	5	-
Työkokeilu	11	1	5	-	1	1	1	-	-	2	-
Työhönvalmennus	303	-	279	4	1	-	14	1	4	-	-
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	3 500	51	1 879	242	89	33	832	67	104	200	3
- Työkokeilu	1 797	27	797	142	57	21	537	39	64	111	2
- Työhönvalmennus	923	11	503	70	23	10	208	15	27	55	1
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	780	13	579	30	9	2	87	13	13	34	-
Tutkimuslausunto	51	2	3	5	-	-	-	5	-	36	-
Kehittämistoiminta	26	-	21	1	-	-	-	-	-	-	4
Vaativa lääkinällinen kuntoutus	46 678	516	24 783	9 364	3 518	46	1 325	3 961	1 393	1 735	37
Moniammatillinen yksilökuntoutus	2 053	20	315	777	323	2	177	126	151	161	1
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	18	-	-	-	-	-	17	1	-	-	-
- Muut moniammatillisen kuntoutusjakson linjat	2 035	20	315	777	323	2	160	125	151	161	1
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	1 050	3	699	104	92	1	15	91	11	34	-
- Kuntoutuskurssit	134	-	9	21	89	-	3	1	-	11	-
- Sopeutumisvalmennuskurssit	916	3	690	83	3	1	12	90	11	23	-
Neuropsykologinen kuntoutus	896	3	472	82	168	-	4	18	114	34	1
Psykoterapia	2 309	6	2 143	80	6	-	17	24	8	23	2
Toimintaterapia	10 793	73	7 445	1 088	797	9	102	747	246	280	6
Puheterapia	11 757	47	9 126	623	401	6	11	971	51	517	4
Musiikkiterapia	1 375	12	1 121	54	13	-	4	150	6	14	1
Fysioterapia	16 212	352	3 293	6 549	1 700	28	994	1 823	803	663	7
Monimuotoryhmäterapia	204	-	168	3	13	-	-	10	1	9	-
Päiväkuntoutus	14	-	1	4	5	-	1	1	2	-	-
Kuntoutuspsykoterapia	44 070	12	43 752	38	8	7	135	16	7	62	33
Aikuisten psykoterapia	32 553	9	32 287	33	8	7	130	10	7	46	16
Nuorten psykoterapia	11 494	3	11 442	5	-	-	5	6	-	16	17
Kehittämistoiminta	23	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Harkinnanvarainen kuntoutus	25 889	911	4 349	2 338	2 416	475	12 164	158	565	1 698	815
Moniammatillinen yksilökuntoutus	4 488	115	338	689	248	45	2 414	65	199	371	4
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	19	-	1	-	-	-	17	-	-	1	-
- Muut yksilölliset jaksot	4 469	115	337	689	248	45	2 397	65	199	370	4
Kuntoutuskurssit ¹	15 461	317	2 129	643	2 081	126	9 379	23	255	424	84
- Tules-kurssit	7 507	26	103	313	29	9	6 807	11	154	52	3
- Typo-kurssit	2 125	127	43	122	738	63	862	3	30	133	4
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	1 970	8	1 882	10	3	1	35	1	1	28	1
- Muut kuntoutuskurssit	3 859	156	101	198	1 311	53	1 675	8	70	211	76
Sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	472	798	970	46	301	335	62	42	859	11
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	3 896	472	798	970	46	301	335	62	42	859	11
Neuropsykologinen kuntoutus	453	-	340	17	25	-	3	2	52	14	-
Kehittämistoiminta ²	1 462	7	744	19	16	3	33	6	17	30	587
Ei tietoa	1 673	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 673

¹ Kehittämistoiminta esitetään yksityiskohtaisemmin taulukossa 11.² Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.

Huom. Kustannettujen toimenpiteiden poimintamäärittely korjattiin tammikuusta 2015 koskevista tiedoista lähtien. Tämän vuoksi kustannettujen kuntoutustoimenpiteiden lukumäärä pieneni jonkin verran.

Lähde: Kela, Kelasto, Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset

KUNTOUTUSKUSTANNUKSET

16. Kuntoutuskustannukset vuonna 2018: sukupuoli, ikäryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sukupuoli Ikäryhmä	Kustannukset, 1 000 €		Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha			
	Yhteensä	%	Yhteensä	Ammattilinen kuntoutus	Vaativa lääkinnällinen kuntoutus	Kuntoutus- psyko- terapia	Harkinnan- varainen kuntoutus	Yhteensä	Kun- toutus- palvelut Kelalta	Kun- toutus- palvelut muualta	Ei kun- toutus- palve- luja ²
Molemmat sukupuolet											
Kaikki	474 569	100,0	350 916	27 697	197 221	78 656	47 445	123 653	47 791	4 132	71 729
0–15	112 608	23,7	112 608	259	104 635	-	7 734	-	-	-	-
16–24	118 493	25,0	34 268	5 223	15 159	12 471	1 426	84 225	12 680	357	71 187
25–34	66 357	14,0	48 836	6 621	13 522	27 113	1 588	17 521	16 203	1 102	216
35–44	54 299	11,4	45 113	5 130	14 670	21 682	3 644	9 186	7 915	1 143	128
45–54	52 083	11,0	44 541	6 098	18 781	11 636	8 035	7 542	6 505	911	127
55–64	54 706	11,5	49 555	4 310	28 176	5 673	11 438	5 151	4 468	611	72
65–	16 024	3,4	15 996	58	2 278	81	13 580	28	21	8	0
Miehet											
Kaikki	227 001	100,0	168 248	11 897	118 499	17 710	20 215	58 753	19 494	2 119	37 139
0–15	79 420	35,0	79 420	137	73 510	-	5 790	-	-	-	-
16–24	56 974	25,1	13 914	2 733	8 171	2 387	628	43 060	5 971	195	36 895
25–34	24 257	10,7	16 598	3 244	6 657	6 091	608	7 659	6 946	589	124
35–44	19 010	8,4	15 282	2 187	6 459	5 412	1 230	3 728	3 044	634	50
45–54	19 028	8,4	16 310	2 152	8 845	2 669	2 648	2 718	2 222	438	58
55–64	21 717	9,6	20 139	1 415	13 751	1 127	3 884	1 578	1 305	260	13
65–	6 594	2,9	6 585	28	1 105	23	5 429	10	6	4	0
Naiset											
Kaikki	247 567	100,0	182 668	15 801	78 722	60 947	27 229	64 900	28 297	2 013	34 590
0–15	33 188	13,4	33 188	122	31 125	-	1 945	-	-	-	-
16–24	61 519	24,8	20 354	2 490	6 987	10 084	798	41 165	6 710	163	34 292
25–34	42 099	17,0	32 238	3 376	6 865	21 021	980	9 861	9 257	513	91
35–44	35 289	14,3	29 831	2 943	8 211	16 270	2 414	5 458	4 870	509	78
45–54	33 055	13,4	28 231	3 946	9 936	8 967	5 387	4 825	4 282	473	69
55–64	32 988	13,3	29 415	2 895	14 425	4 546	7 554	3 573	3 163	351	59
65–	9 430	3,8	9 411	30	1 172	58	8 151	18	15	4	0

¹ Vain kustannusten yhteissumma sisältää tuntemattomat lakitiedot.² Saa nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

17. Kuntoutuskustannukset vuonna 2018: maakunta, erityisvastuualue, sairaanhoitopiiri ja kuntoutuksen lakiperuste

Maakunta Sairanhoitopiiri	Kustannukset, 1 000 €										Kustannukset asukasta kohti €
	Yhteensä	Kuntoutuspalvelut					Kuntoutusraha				
		Yhteensä	Ammatil- linen kuntoutus	Vaativa lääkin- nällinen kuntoutus	Kun- tous- psyko- terapia	Harkin- nanva- rainen kun- tous	Yhteensä	Kun- tous- palve- lut Kelalta	Kun- tous- palve- lut muu- alta	Ei kun- tous- palve- lujia ²	
Koko maa¹	474 569	350 916	27 697	197 221	78 656	47 445	123 653	47 791	4 132	71 729	85,8
Uusimaa	116 628	94 096	5 595	48 991	30 894	8 665	22 532	9 470	1 471	11 591	69,5
Varsinais-Suomi	43 679	33 570	2 824	18 651	7 278	4 825	10 109	3 727	420	5 962	91,1
Satakunta	18 555	12 300	1 495	5 988	2 049	2 770	6 255	2 011	148	4 095	84,8
Kanta-Häme	14 060	9 653	940	5 494	1 727	1 494	4 407	1 668	81	2 658	81,9
Pirkanmaa	55 269	37 633	2 601	20 933	8 692	5 416	17 636	6 349	375	10 912	107,2
Päijät-Häme	10 713	7 943	617	4 259	1 800	1 269	2 770	948	118	1 705	53,3
Kymenlaakso	11 056	7 985	664	4 818	1 365	1 140	3 071	1 156	125	1 790	63,6
Etelä-Karjala	7 220	5 354	279	2 803	1 193	1 079	1 865	740	53	1 072	56,0
Etelä-Savo	11 821	7 445	852	3 728	1 049	1 817	4 375	1 021	182	3 172	81,7
Pohjois-Savo	25 415	15 359	1 989	8 122	2 593	2 656	10 057	3 336	233	6 488	103,4
Pohjois-Karjala	18 684	11 278	1 686	4 797	2 734	2 064	7 406	3 709	137	3 561	115,0
Keski-Suomi	28 384	19 880	1 787	11 405	4 208	2 481	8 504	3 145	163	5 196	102,9
Etelä-Pohjanmaa	15 864	12 344	688	7 044	1 909	2 709	3 519	1 263	123	2 134	83,6
Pohjanmaa	11 877	8 863	664	4 859	1 485	1 856	3 014	945	148	1 921	65,7
Keski-Pohjanmaa	7 339	6 079	322	4 199	925	633	1 260	522	63	675	107,1
Pohjois-Pohjanmaa	50 317	39 285	3 104	25 526	6 753	3 914	11 033	5 315	163	5 555	122,0
Kainuu	7 710	5 978	491	4 096	587	804	1 732	768	44	919	105,4
Lappi	18 783	14 934	1 043	10 960	1 213	1 721	3 849	1 625	71	2 153	105,1
Ahvenanmaa	919	707	40	487	55	125	212	64	13	136	30,8
Koko maa¹	474 569	350 916	27 697	197 221	78 656	47 445	123 653	47 791	4 132	71 729	85,8
HYKS	134 198	106 945	6 486	56 323	33 383	10 802	27 253	11 287	1 646	14 320	68,1
TYKS	74 271	54 893	4 991	29 661	10 823	9 428	19 377	6 692	728	11 958	82,5
TAYS	99 067	69 773	4 988	39 208	14 369	11 228	29 294	10 439	705	18 149	89,0
KYS	82 061	52 374	6 232	26 946	10 430	8 772	29 687	11 090	709	17 888	101,8
OYS	84 697	66 700	4 982	45 022	9 504	7 209	17 997	8 274	343	9 380	114,6
Koko maa¹	474 569	350 916	27 697	197 221	78 656	47 445	123 653	47 791	4 132	71 729	85,8
Helsinki ja Uusimaa	116 421	93 933	5 577	48 894	30 870	8 642	22 488	9 441	1 470	11 577	69,5
Varsinais-Suomi	43 866	33 721	2 832	18 738	7 298	4 862	10 144	3 734	421	5 989	90,9
Satakunta	18 555	12 300	1 495	5 988	2 049	2 770	6 255	2 011	148	4 095	84,8
Kanta-Häme	14 060	9 653	940	5 494	1 727	1 494	4 407	1 668	81	2 658	81,9
Pirkanmaa	57 327	39 070	2 674	21 953	8 827	5 626	18 257	6 463	381	11 414	107,0
Päijät-Häme	11 418	8 433	668	4 547	1 870	1 351	2 986	1 027	121	1 837	54,0
Kymenlaakso	10 557	7 657	630	4 627	1 320	1 082	2 900	1 106	123	1 671	63,2
Etelä-Karjala	7 220	5 354	279	2 803	1 193	1 079	1 865	740	53	1 072	56,0
Etelä-Savo	8 648	5 172	638	2 608	816	1 110	3 476	806	161	2 509	86,2
Itä-Savo	2 864	2 025	197	976	218	634	839	181	19	639	69,7
Pohjois-Karjala	18 993	11 526	1 702	4 940	2 749	2 137	7 466	3 743	139	3 584	114,6
Pohjois-Savo	25 415	15 359	1 989	8 122	2 593	2 656	10 057	3 336	233	6 488	103,4
Keski-Suomi	26 140	18 292	1 707	10 299	4 054	2 235	7 848	3 024	157	4 667	103,4
Etelä-Pohjanmaa	16 262	12 618	705	7 215	1 947	2 758	3 644	1 281	123	2 240	83,6
Vaasa	10 931	8 165	625	4 448	1 421	1 672	2 766	883	146	1 737	64,4
Keski-Pohjanmaa	8 180	6 768	357	4 632	967	811	1 413	577	65	771	105,2
Pohjois-Pohjanmaa	50 024	39 021	3 091	25 333	6 737	3 873	11 003	5 304	162	5 537	122,1
Kainuu	7 710	5 978	491	4 096	587	804	1 732	768	44	919	105,4
Länsi-Pohja	5 674	4 591	193	3 630	240	529	1 083	356	31	696	92,7
Lappi	13 109	10 343	851	7 330	974	1 192	2 766	1 269	40	1 457	111,6
Ahvenanmaa	919	707	40	487	55	125	212	64	13	136	30,8

¹ Ulkomailla asuvien henkilöiden tiedot sisältyvät vain koko maan lukuun.² Saanut nuoren kuntoutusrahaa, kuntoutusrahaa oppisopimuskoulutuksen perusteella tai on saanut pelkkää ylläpitokorvausta.

18. Kelan järjestämän kuntoutuksen kustannukset vuonna 2018: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja kuntoutuksen lakiperuste

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kustannukset, 1 000 €									
	Yhteensä	Kuntoutuspalvelut							Matka- kustan- nukset	Kuntou- tusraha (Kelan järjestä- mä kun- touts)
		Yhteensä	Toimenpidekustannukset				Kun- touts- psyko- terapia	Harkin- nan- varainen kuntouts		
			Yhteensä	Ammatill. kuntouts	Vaativa lääkin- nällinen kuntouts					
Kaikki sairaudet¹	398 707	350 916	350 390	27 696	196 697	78 656	47 443	526	47 791	
A00-B99 Tartunta- ja loistaudit	562	541	541	17	405	-	118	0	22	
C00-D49 Kasvaimet	3 620	3 327	3 325	223	2 001	33	1 068	2	292	
E00-E90 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihduntasairaudet	4 732	4 268	4 264	510	2 144	27	1 584	4	464	
E10-E14 Diabetes	2 110	1 831	1 831	264	335	7	1 225	0	279	
F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	220 511	200 295	199 907	14 049	97 658	78 056	10 145	0	20 216	
F20-F29 Psykoosit	4 027	2 991	2 990	1 381	730	795	83	0	1 036	
F30-F39 Mielialahäiriöt	65 438	56 433	56 425	6 197	3 162	44 825	2 241	0	9 005	
F40-F49 Neuroosit	39 724	35 686	35 674	2 531	3 165	29 294	684	0	4 037	
F60-F69, F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	21 353	19 095	19 041	1 196	11 467	2 052	4 325	0	2 258	
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	21 744	21 319	21 265	357	20 706	13	188	0	425	
G00-G99 Hermoston sairaudet	54 737	52 241	52 194	1 596	45 081	65	5 451	0	2 495	
G35 Pesäkekovettumatauti	12 677	12 467	12 462	126	11 001	12	1 323	0	209	
G40, G41 Epilepsia	4 078	3 624	3 618	297	3 154	9	158	0	454	
G80 CP-oireyhtymä	14 536	14 288	14 264	161	14 067	1	35	0	248	
H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	3 457	3 042	3 040	1 142	967	2	929	2	415	
H60-H99 Korvan ja kartilolisäkkeen sairaudet	4 251	3 696	3 691	711	2 343	16	621	5	556	
I00-I99 Verenkiertoelinten sairaudet	21 605	21 001	20 981	536	15 365	17	5 064	0	604	
I20-I25 Iskemiset sydänsairaudet	1 399	1 304	1 304	98	63	6	1 136	0	95	
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	17 755	17 611	17 591	156	14 981	4	2 449	0	144	
J00-J99 Hengityselinten sairaudet	1 721	1 224	1 224	336	218	22	648	0	496	
J45, J46 Astma	1 203	792	792	266	45	20	460	0	411	
J40-J44, J47 Muut pitkäaikaiset alahengitysteiden sairaudet	241	212	212	33	38	-	141	-	29	
L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	1 329	376	376	239	12	2	123	0	953	
L20, L22 Atooppinen ihottuma	576	107	107	97	4	2	4	0	469	
L40, L41 Psoriaasi	160	123	123	37	3	-	83	-	37	
M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	39 986	30 580	30 578	6 593	5 363	258	18 365	2	9 406	
M05, M06, M08 Nivelreuma	4 762	4 106	4 105	325	2 454	14	1 312	1	656	
M15-M19 Nivelrikko	5 566	4 515	4 515	1 008	154	22	3 331	0	1 052	
M45, M46 Selkärankareuma	1 588	1 086	1 086	231	314	16	525	0	502	
M47 Spondyloosi	2 252	1 740	1 739	350	255	2	1 131	0	513	
M50-M51 Nikaman välilevyjen sairaudet	6 680	4 898	4 898	1 073	495	48	3 282	0	1 781	
M79 Fibromyalgia	1 222	930	930	356	69	13	492	0	293	
M53-M54 Muut selkärangan sairaudet	8 243	6 127	6 127	1 509	164	75	4 378	0	2 116	
Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoisuudet ja kromosomi-poikkeavuudet	18 359	17 507	17 465	501	16 488	25	451	42	852	
R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sairaudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	2 045	1 893	1 884	140	1 553	9	182	0	152	
S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	8 941	7 974	7 971	737	6 023	20	1 190	3	967	
Muut sairauspääryhmät	2 625	2 080	2 079	333	1 011	54	681	2	545	
Ei tietoa/omaisille maksetut	10 226	871	870	33	66	51	823	0	9 355	

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

19. Kelan kuntoutujille maksettujen kuntoutuspalvelujen kustannukset vuonna 2018: kuntoutuksen lakiperuste, toimenpide ja sairauspuuryhmä

Lakiperuste Toimenpide	Kustannukset, 1 000 €										Kustannukset kuntoutujaa kohti €
	Yhteensä	Sairauspuuryhmä									
		E00-E99	F00-F99	G00-G99	I00-I99	J00-J99	M00-M99	Q00-Q99	S00-T99	Muut	
Kaikki	350 916	4 268	200 295	52 241	21 001	1 224	30 580	17 507	7 974	9 088	2 922
Ammatillinen kuntoutus	27 697	510	14 049	1 596	536	336	6 593	501	737	985	1 281
Pohjakoulutus	161	2	96	16	1	0	8	10	1	5	252
Ammattikoulutus	1 938	13	1 578	70	5	8	81	44	16	44	233
Korkeakouluopiskelu	554	2	359	48	3	8	56	23	9	24	306
Muu koulutus	12	-	9	1	-	-	2	-	-	0	188
Vaikeavammaisten apuvälineet	1 590	66	42	75	1	8	18	102	0	32	2 610
Tyk-kuntoutus	263	5	44	16	2	2	174	-	4	11	1 066
KILLA-kuntoutus	3 446	124	498	196	119	80	2 175	9	60	169	1 250
Elinkeinotuki	64	-	11	33	-	-	19	-	-	1	7 136
Ammatilliset kuntoutuskurssit	3 788	49	2 571	181	30	50	605	50	115	112	3 657
Ammatillinen kuntoutusselvitys	7 006	135	3 364	436	172	100	1 827	109	310	256	1 671
Koulutuskokeilu	43	-	36	3	-	-	0	2	-	1	387
Työkokeilu	3	0	1	-	1	0	0	-	-	-	248
Työhönvalmennus	720	-	709	6	0	-	2	1	3	-	2 377
Työllistymistä edistävä ammatillinen kuntoutus	8 005	112	4 674	504	202	80	1 625	148	219	319	2 670
- Työkokeilu	3 376	47	1 584	252	112	49	925	79	122	149	1 878
- Työhönvalmennus	2 147	19	1 251	149	52	22	442	29	53	92	2 326
- Työkokeilu ja työhönvalmennus	2 483	46	1 839	102	39	10	257	40	45	78	3 183
Tutkimuslausunto	32	2	2	3	-	-	-	3	-	1	634
Vaativa lääkinnällinen kuntoutus	197 221	2 147	98 045	45 129	15 385	218	5 364	16 530	6 026	5 061	5 908
Moniammatillinen yksilökuntoutus	15 487	107	3 781	5 119	2 217	32	936	911	1 096	505	7 543
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	122	-	-	-	-	-	120	3	-	-	6 801
- Muut yksilölliset jaksot	15 364	107	3 781	5 119	2 217	32	816	909	1 096	505	7 550
Sairausryhmäkohtaiset kurssit	4 756	12	3 329	332	415	3	54	370	27	96	4 529
- Kuntoutuskurssit	632	-	23	66	403	-	12	18	-	24	4 717
- Sopeutumisvalmennuskurssit	4 124	12	3 306	266	11	3	42	353	27	71	4 502
Neuropsykologinen kuntoutus	2 545	11	1 433	224	442	-	19	51	280	66	2 840
Psykoteraapia	9 335	33	8 716	305	28	-	47	79	27	71	4 043
Toimintaterapia	32 974	211	22 338	3 296	2 748	36	300	2 360	744	745	3 055
Puheterapia	53 521	200	41 546	2 431	1 772	41	43	4 486	195	1 131	4 552
Musiikkiterapia	5 131	40	4 177	205	51	-	11	562	17	32	3 732
Fysioterapia	72 781	1 533	12 178	33 194	7 682	106	3 952	7 667	3 624	2 416	4 489
Monimuototerapia	621	-	535	4	21	-	-	27	2	-	3 045
Päiväkuntoutus	70	-	10	18	8	-	3	17	14	-	4 974
Kuntoutuspsykoteraapia	78 656	27	78 056	65	17	22	258	25	20	149	1 789
Aikuisten psykoteraapia	58 050	21	57 539	56	17	22	249	11	20	100	1 783
Nuorten psykoteraapia	20 584	5	20 495	9	-	-	9	14	-	49	1 791
Harkinnanvarainen kuntoutus	47 445	1 584	10 145	5 451	5 064	648	18 365	451	1 190	2 996	1 851
Moniammatillinen yksilökuntoutus	13 918	315	1 948	2 629	765	116	5 820	207	539	557	3 101
- Lasten ja nuorten reuma ja tule-sairaudet	131	-	2	-	-	-	123	-	-	6	6 917
- Muut yksilölliset jaksot	13 786	315	1 946	2 629	765	116	5 697	207	539	552	3 085
Kuntoutuskurssit ¹	22 095	606	2 358	1 050	4 162	235	12 027	28	439	809	1 431
- Tules-kurssit	8 979	30	112	384	33	14	8 140	15	191	51	1 196
- Typo-kurssit	3 089	185	65	208	960	96	1 298	4	45	149	1 454
- Mielenterveyskuntoutuskurssit	2 079	11	1 989	13	4	0	35	1	2	23	1 055
- Muut kuntoutuskurssit	7 949	381	191	445	3 165	125	2 554	9	202	586	2 060
Sopeutumisvalmennuskurssit	8 384	639	3 947	1 704	56	291	374	206	71	962	2 152
- Muut sopeutumisvalmennuskurssit	8 384	639	3 947	1 704	56	291	374	206	71	962	2 152
Neuropsykologinen kuntoutus	436	-	320	16	21	-	2	2	64	11	963
Kehittämistoiminta ²	2 612	24	1 571	52	60	7	143	8	77	657	1 786

¹ Kehittämistoiminta esitetään yksityiskohtaisemmin taulukossa 11.

² Kurssien lyhenteet on selostettu taulukko-osan lopussa.
Lähde: Kela, Kelasto, [Kelan kuntoutuspalvelujen saajat ja kustannukset](#)

KUNTOUTUSRAHA

20. Kuntoutusrahapäätökset vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, sukupuoli ja päätöksen laatu

Laki Sukuoli	Yhteensä		Myönteiset ¹		Hylkäävät ²		Lakkautukset	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Kaikki	71 375	100,0	60 631	100,0	7 413	100,0	3 331	100,0
Terveystuololaki	864	1,2	784	1,3	53	0,7	27	0,8
Erikoissairaanhoidolaki	-	-	-	-	-	-	-	-
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	49 913	69,9	43 624	71,9	4 479	60,4	1 810	54,3
Työterveyshuololaki	4 389	6,1	4 135	6,8	199	2,7	55	1,7
Vammaispalvelulaki	6	0,0	1	0,0	4	0,1	1	0,0
Lastensuojelulaki	623	0,9	535	0,9	30	0,4	58	1,7
Kehitysvammalaki	-	-	-	-	-	-	-	-
Päihdehuololaki	3 167	4,4	2 581	4,3	323	4,4	263	7,9
STEA-avustus	475	0,7	433	0,7	38	0,5	4	0,1
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	362	0,5	345	0,6	13	0,2	4	0,1
KKRL, nuoren kuntoutusraha	11 576	16,2	8 193	13,5	2 274	30,7	1 109	33,3
Lakitieto puuttuu	-	-	-	-	-	-	-	-
Molemmat sukupuolet	71 375	100,0	60 631	100,0	7 413	100,0	3 331	100,0
Miehet	27 476	38,5	22 898	37,8	3 113	42,0	1 465	44,0
Naiset	43 899	61,5	37 733	62,2	4 300	58,0	1 866	56,0

¹ Sisältää myös 34 361 tarkistuspäätöstä.² Lakkautuksia ei oteta huomioon hylkäysprosenttia laskettaessa.

21. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, ja ikäryhmä

Laki	Kuntoutujat	Ikäryhmä				
		16–24	25–34	35–44	45–54	55–64
Kaikki	40 338	12 967	5 064	6 105	8 101	8 101
Terveystuolilaki	551	48	103	141	150	109
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	25 017	2 880	4 133	4 810	6 521	6 673
Työterveyshuoltolaki	2 790	7	173	562	997	1 051
Vammaispalvelulaki	1	-	-	-	1	-
Lastensuojelulaki	296	49	124	99	24	-
Kehitysvammalaki						
Päihdehuoltolaki	1 573	199	473	442	297	162
STEA-avustus	375	7	48	70	128	122
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	71	11	18	23	14	5
KKRL, nuoren kuntoutusraha	9 988	9 970	18	-	-	-
Lakieto puuttuu	1 081	200	296	184	250	151

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteriveillä. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

22. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: kuntoutusrahan määräytymisperuste, sukupuoli ja ikäryhmä

Määräytymisperuste Sukupuoli	Kuntoutujat	Ikäryhmä				
		16–24	25–34	35–44	45–54	55–64
Yhteensä	40 338	12 967	5 064	6 105	8 101	8 101
Työtulojen perusteella	14 634	68	970	3 276	4 898	5 422
Edeltävän etuuden perusteella:	6 007	418	1 370	1 556	1 589	1 074
- Kuntoutusraha	539	44	103	131	148	113
- Työttömyysetuus	5 541	378	1 279	1 448	1 457	979
Työllistämistuki	1 432	400	374	331	201	126
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	8 760	2 440	2 353	931	1 500	1 536
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	2 709	66	238	308	928	1 169
- Työtuloihin perustuva	6 065	2 376	2 120	624	575	370
Nuoren kuntoutusrahan nojalla	9 988	9 970	18	-	-	-
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	1 067	134	408	235	154	136
Poikkeuksellinen määrä	12	3	2	1	4	2
Muu peruste	65	20	9	5	20	11
Ylläpitokorvaus	1 017	180	287	180	230	140
Molemmat sukupuoli	40 338	12 967	5 064	6 105	8 101	8 101
Miehet	15 963	6 527	2 170	2 359	2 587	2 320
Naiset	24 375	6 440	2 894	3 746	5 514	5 781

Huom. Sama kuntoutuja voi esiintyä jakaumassa useilla laki- tai määräytymisperusteriveillä. Summarivillä henkilö esiintyy vain kerran.

23. Kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: maakunta, sairaanhoitopiiri ja laki, jonka perusteella kuntoutus on myönnetty

Maakunta Sairaanhoitopiiri	Kuntou- tutjat ¹	Terveyden- huoltolaki	Laki Kelan kuntout.	Työter- veys- huolto- laki	Vam- mais- palve- lulaki	Lasten- suoje- lulaki	Päihde- huolto- laki	STEA- avustus	Oppi- sopi- mus	KKRL, nuoren kuntou- tusraha
Koko maa²	40 338	551	25 017	2 790	1	296	1 573	375	71	9 988
Uusimaa	8 772	27	4 913	1 405	-	79	652	93	4	1 660
Varsinais-Suomi	3 463	27	2 331	58	-	64	123	40	5	838
Satakunta	1 883	54	1 167	40	-	21	19	12	8	580
Kanta-Häme	1 337	-	913	16	-	5	33	19	1	364
Pirkanmaa	5 214	13	3 093	455	1	16	124	41	5	1 517
Päijät-Häme	977	4	632	16	-	6	67	10	-	250
Kymenlaakso	1 061	1	621	142	-	2	49	7	2	243
Etelä-Karjala	736	17	507	28	-	-	26	10	1	155
Etelä-Savo	1 343	9	753	57	-	9	85	8	5	422
Pohjois-Savo	2 621	76	1 531	33	-	20	80	16	7	883
Pohjois-Karjala	1 795	5	1 207	22	-	7	67	13	4	478
Keski-Suomi	2 264	13	1 427	52	-	16	47	22	3	703
Etelä-Pohjanmaa	1 487	14	1 048	82	-	17	32	17	1	287
Pohjanmaa	1 258	86	707	129	-	11	48	16	1	274
Keski-Pohjanmaa	601	35	293	159	-	3	18	2	-	97
Pohjois-Pohjanmaa	3 555	130	2 516	64	-	13	45	26	9	787
Kainuu	587	2	420	3	-	2	28	7	12	119
Lappi	1 268	22	871	26	-	5	26	15	3	305
Ahvenanmaa	104	15	62	2	-	-	4	1	-	21
Koko maa²	40 338	551	25 017	2 790	1	296	1 573	375	71	9 988
Helsinki ja Uusimaa	8 753	27	4 899	1 403	-	79	652	92	4	1 657
Varsinais-Suomi	3 477	27	2 341	58	-	64	124	40	5	841
Satakunta	1 883	54	1 167	40	-	21	19	12	8	580
Kanta-Häme	1 337	-	913	16	-	5	33	19	1	364
Pirkanmaa	5 358	14	3 162	459	1	18	123	41	5	1 587
Päijät-Häme	1 041	4	671	18	-	6	70	11	-	270
Kymenlaakso	1 016	1	596	142	-	2	46	7	2	226
Etelä-Karjala	736	17	507	28	-	-	26	10	1	155
Etelä-Savo	1 004	8	530	45	-	8	73	6	3	336
Itä-Savo	308	-	197	12	-	1	11	2	2	83
Pohjois-Karjala	1 826	6	1 233	22	-	7	68	13	4	481
Pohjois-Savo	2 621	76	1 531	33	-	20	80	16	7	883
Keski-Suomi	2 106	12	1 348	48	-	14	47	22	3	630
Etelä-Pohjanmaa	1 516	14	1 060	85	-	17	32	17	1	301
Vaasa	1 175	82	660	122	-	11	48	15	1	249
Keski-Pohjanmaa	672	40	341	164	-	3	18	3	-	110
Pohjois-Pohjanmaa	3 538	129	2 503	63	-	13	45	26	9	785
Kainuu	587	2	420	3	-	2	28	7	12	119
Länsi-Pohja	354	6	226	9	-	2	9	5	-	98
Lappi	914	16	645	17	-	3	17	10	3	207
Ahvenanmaa	104	15	62	2	-	-	4	1	-	21

¹ Sisältää myös muulla perusteella kuntoutusrahaa saaneet.² Ulkomaan yksikön tekemät päätökset sisältyvät vain koko maan lukuihin.

Huom. Sama kuntoutusrahan saaja voi esiintyä jakaumassa useassa lakisarakeessa. Summasarakeessa henkilö esiintyy vain kerran.

24. Nuoren kuntoutusrahan saajat vuonna 2018: sairauspääryhmä, sairausryhmä ja sukupuoli

Sairauspääryhmä Sairausryhmä	Kuntou- tutjat	Sukupuoli	
		Miehet	Naiset
Kaikki sairaudet¹	9 988	5 135	4 853
C00-D49 Kasvaimet	38	20	18
E00-E99 Umpieritys-, ravitsemus- ja aineenvaihdun- tasairaudet	59	31	28
E10-E14 Diabetes	21	10	11
F00-F99 Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	8 737	4 468	4 269
F20-F29 Psykoosit	183	78	105
F30-F39 Mielialahäiriöt	1 487	311	1 176
F40-F48 Neuroosit	1 141	289	852
F60-F69,F90-F98 Persoonallisuus- ja käytöshäiriöt	1 531	1 040	491
F70-F79 Älyllinen kehitysvammaisuus	1 458	876	582
G00-G99 Hermoston sairaudet	379	211	168
G35 Pesäkekovettumatauti	6	-	6
G40, G41 Epilepsia	90	47	43
G80 CP-oireyhtymä	131	84	47
H00-H59 Silmän ja sen apuelinten sairaudet	90	58	32
H60-H99 Korvan ja kartiolisäkkeen sairaudet	177	92	85
I00-I99 Verenkierroelinten sairaudet	20	13	7
I60-I69 Aivoverisuonien sairaudet	10	6	4
J00-J99 Hengityselinten sairaudet	10	4	6
J45, J46 Astma	6	2	4
L00-L99 Ihon ja ihonalaiskudoksen sairaudet	-	-	-
L40, L41 Psoriaasi	-	-	-
M00-M99 Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudoksen sairaudet	114	43	71
M05, M06, M08 Nivelreuma	77	27	50
Q00-Q99 Synnynnäiset epämuodostumat, epämuotoi- suudet ja kromosomipoikkeavuudet	296	158	138
R00-R99 Muualla luokittelemattomat oireet, sai- raudenmerkit sekä poikkeavat kliiniset ja laboratoriolöydökset	10	3	7
S00-T99 Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	21	11	10
Muut sairauspääryhmät	36	23	13
Ei tietoa/omaisille maksetut	-	-	-

¹ Sairaustieto tilastoitu kuntoutujan viimeisimmässä hakemuksessa olevan sairausdiagnoosin mukaan.

25. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2018: laki, jonka perusteella kuntoutusta on myönnetty, ja ikäryhmä

Laki	Kustannukset, 1 000 €							Kustannukset kuntoutujaa kohti €/päivä
	Yhteensä		Ikäryhmä					
	€	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	123 653	100,0	84 225	17 521	9 186	7 542	5 179	32,42
Terveystuololaki	364	0,3	40	73	98	96	57	43,41
Laki Kelan kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista	47 791	38,6	12 680	16 203	7 915	6 505	4 489	35,79
Työterveyshuoltolaki	941	0,8	7	72	201	333	328	68,90
Vammaispalvelulaki	1	0,0	-	-	-	1	-	78,45
Lastensuojelulaki	775	0,6	90	349	268	68	-	34,00
Kehitysvammalaki								
Päihdehuoltolaki	1 924	1,6	218	593	551	369	192	36,55
STEA-avustus	121	0,1	2	13	21	43	42	62,21
Laki ammatillisesta koulutuksesta (oppisopimus)	533	0,4	69	169	157	98	39	41,64
KKRL, nuoren kuntoutusraha	71 569	57,9	71 443	127	-	-	-	30,98
Lakitieto puuttuu	-366	-0,3	-325	-78	-26	30	32	-

26. Kuntoutusrahakustannukset vuonna 2018: kuntoutusrahan määräytymisperuste ja ikäryhmä

Määräytymisperuste	Kustannukset, 1 000 €							Kustannukset kuntoutujaa kohti €/päivä
	Yhteensä		Ikäryhmä					
	€	%	16–24	25–34	35–44	45–54	55–64	
Kaikki	123 653	100,0	84 225	17 521	9 186	7 542	5 179	32,42
Työtulojen perusteella	7 488	6,1	82	721	1 772	2 403	2 510	62,93
Edeltävän etuuden perusteella:	13 804	11,2	1 238	4 592	4 050	2 751	1 173	41,67
- Kuntoutusraha	1 715	1,4	204	434	447	425	206	49,32
- Työttömyysetuus	12 089	9,8	1 034	4 158	3 603	2 326	967	40,77
Vähimmäismääräinen kuntoutusraha	893	0,7	304	308	181	71	29	24,61
Ammatillisen kuntoutuksen kuntoutusraha	29 894	24,2	11 426	11 683	3 125	2 243	1 416	33,97
- Työtuloihin perustuva	5 363	4,3	502	2 023	899	1 098	841	62,30
- Vähimmäismääräinen	24 531	19,8	10 924	9 660	2 226	1 145	575	30,90
Nuoren kuntoutusrahan nojalla	71 569	57,9	71 443	127	-	-	-	30,98
Eläkkeensaajan kuntoutusraha	285	0,2	37	135	71	34	9	3,59
Poikkeuksellinen määrä	85	0,1	20	32	12	10	10	58,29
Muu peruste	-881	-0,7	-431	-241	-114	-62	-34	0,00
Ylläpitokorvaus	515	0,4	106	163	88	92	66	8,98

Taulukoissa käytetyt lyhenteet:

- ASLAK-kurssit (ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus)
- KIILA-kuntoutus (ammatillista työkykyä tukeva kuntoutus)
- KKRL (laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista)
- STEA-avustus (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen avustus; entinen raha-automaattiasetuksen mukainen avustus)
- Tules-kurssit (tuki- ja liikuntaelinsairaiden kuntoutuskurssit)
- TYK-kuntoutus (työkykyä ylläpitävä ja parantava kuntoutus)
- Typo-kurssit (työelämästä poissaolevien kuntoutuskurssit)